

ትምህርት አሥራ አንድ

1ኛ ቀን፡ - ኤርምያስ 26-35

የእውነትና የወንጌል ጠላቶች ብዙ ጊዜ በሕዝቡ መካከል የሚገኙ የሃይማኖት መሪዎች መሆናቸው አሳዛኝ የሆነ እውነታ ነው። ይህ ኢየሱስ በኖረበት ዘመንም እውነት ነበር። ተራ የሆኑ ሰዎችና ኃጢአተኞች ኢየሱስን ሲወዱ፣ ለእግዚአብሔር ቅርብ ነን ይሉ የነበሩ የአይሁድ ሃይማኖታዊ መሪዎች ግን ኢየሱስን በመጥላት ሰቅለው ገደሉት። ይህ በኤርምያስ ሕይወትም እውነት ነበር። ኤርምያስ የእግዚአብሔርን ቃል፣ ሊመጣባቸው ስላለው ፍርድ ለሕዝቡ በድፍረት በተናገረ ጊዜ ካህናቱና ነቢያቱ ሊገድሉት ሞከሩ። ለእግዚአብሔር እንደሚናገሩና እውነተኛውን የእግዚአብሔርን አምልኮ እንደሚጠብቁ በአፋቸው ቢናገሩም እንኳ ሕዝቡን ከእውነት በማራቅና እውነት የሚናገሩትን በማሳደድ ተግባር ላይ የተሰማሩ የሰይጣን መሣሪያዎች ነበሩ።

ይህ ነገር ዛሬም ቢሆን ዘውትር የሚታይ ነው። እጅግ ክፉ የምንለው ነቀፋና ትችት የሚገጥመን ከሌሎች የሃይማኖት መሪዎች ሳይሆን ከራሳችን ቤተ ክርስቲያን መሪዎች ሊሆን ይችላል። እንዲህ ባለው ጊዜ ዝም ልንልና ሌሎች የሃይማኖት መሪዎች ልንኖር እንደሚፈልጉት ሆነን ለመኖር እንፈልጋለን። ይህን በማድረጋችንም የእግዚአብሔርን ድምፅ መስማት እናቆምና ለእግዚአብሔር ለመሥራት ለሚፈልጉ ሰዎች ዕንቅፋት መሆን እንጀምራለን። የሌሎች ሰዎችን ነቀፋ መስማትና ከዚያም መማር ያለብን መቼ እንደሆነና ሌሎች ምንም ቢሉ ወይም ቢያስቡ፣ የእግዚአብሔርን ቃል መስማትና መታዘዝ ያለብን መቼ እንደሆነ ለመለየት ከፍተኛ መንፈሳዊ ብርታትና ጥበብ ያስፈልገናል።

1ኛ ጥያቄ፡ ሀ) የሃይማኖት መሪዎች አንተን ወይም ቤተ ክርስቲያንህን በቃል ወይም በሌላ አካላዊ ጉዳት በሚያስከትል ሁኔታ እንዴት እንዳሳደዱ አንዳንድ ምሳሌዎችን ጥቀስ። ይህንን ያደረጉት ለምንድን ነው? ለ) እግዚአብሔርን የሚፈሩ መሪዎች ሳይቀሩ በቤተ ክርስቲያን ውስጥ ለውጥ እንዳይመጣ የተከላከሉባቸውን መንገዶች ዘርዝር።

ሐ) ክርስቲያኖች እግዚአብሔር እንዲያደርጉት የሚፈልገውን ነገር በሚያውቁበትና ሌሎች መሪዎች ይህን እንዳያደርጉ በሚቃወሟቸው ጊዜ መስጠት የሚገባቸው ትክክለኛ ምላሻቸው ምንድን ነው?

ሌሎች መሪዎች በሐሰት በሚከሱን ጊዜ መስጠት የሚገባን ምላሽ ምንድን ነው? በመጀመሪያ፡ ራሳችንን ማዋረድና የሚባለውን ነገር በጥንቃቄ ልንሰማ ያስፈልጋል። ክስ፡ በአብዛኛው ውሸት ቢሆንም እንኳ ብዙ ጊዜ ግን ውሸት በውስጡ የተወሰነ እውነት ሊኖረው ይችላል። ሌሎች ከሚሉት ውስጥ እውነት የሆነው የትኛው ክፍል ነው? ልንናዘዘውና ልንለውጠው የሚገባ ነገር አለን? ሁለተኛ፡ በቃላት የሚያጠቃንን ሰው መልሶ ከማጥቃትና ለሌሎች ከማማት መቋጠብ ይኖርብናል። ትክክል የሆነውን ነገር ለሌሎች ለማሳየት፡ እግዚአብሔርን መለመን አለብን? ሦስተኛ፡ ስለ እኛ የተሳሳተ ነገር ያወራውን ሰው ሁልጊዜ እንደምንወደው ማረጋገጥ አለብን። የታዘዝነው ጠላቶቻችንን እንድንወድ ነው። ይህም ማለት በበቀልና የሌሎችን መልካም ስም ማጉደፍ የለብንም ማለት ነው። አራተኛ፡ በእግዚአብሔር ፊት ሕይወታችንን ከመረመርን በኋላ ትክክለኛ ለሆነው ነገር ጸንተን በመቆም፡ የሌሎች አመለካከት ሳያስፈራን ልንኖር ይገባል።

2ኛ ጥያቄ፡ ኤርምያስ 26-35 አንብብ። ሀ) በእነዚህ ምዕራፎች ውስጥ ኤርምያስ የተጋፈጣቸውን የተለያዩ ስደቶች ዘርዝር። ለ) በኤርምያስ ላይ ስደት ያስከተለው ማን ነበር? ሐ) ኤርምያስ ለአይሁድ ሕዝብ የሰጠው የማበረታቻ ተስፋ ምን ነበር?

1. በኤርምያስ ላይ የደረሰው ግጭት (ኤርምያስ 26-29)

ኤርምያስ 26-29 የኤርምያስ መልእክቶች በአይሁድ ሕዝብ፡ በተለይም በሃይማኖትና በፖለቲካ መሪዎች ዘንድ እንዴት ተቀባይነት እንዳልነበራቸው የሚያሳዩ ታሪካዊ ምሳሌዎች ናቸው።

ሀ. የኤርምያስ ከካህናትና ከሐሰተኞች ነቢያት ጋር ግጭት (ኤርምያስ 26)

ኤርምያስ ቤተ መቅደሱና የኢየሩሳሌም ቅጥሮች እንደሚደመሱ በድፍረት በተናገረ ጊዜ ካህናትና ሐሰተኞች ነቢያት በሕዝቡና በአገር ሽግግሎች ፊት ከሰሱት። ዳሩ ግን በጊዜው የነበሩት ባለሥልጣናት የኤርምያስን የመከላከያ መልስ ከሰሙ በኋላ ሕዝቡ ኤርምያስን እንዲገድሉ ከመፍቀድ ታቀቡ። ይሁን እንጂ በዚህ ጊዜ ኦርዮ የተባለ ሌላ እውነተኛ ነቢይ ለእግዚአብሔር በመታዘዙ ተገደለ። እግዚአብሔር የአንዱን ነቢይ ሕይወት (የኤርምያስን) ሲያተርፍ፣ ሌላውን (ኦርዮ) ደግሞ እንዲሞት መፍቀዱን መመልከት የሚያስገርም ነው። ማን መኖር ግን ደግሞ መሞት እንዳለበት የሚወስነው እግዚአብሔር እራሱ ነው። ሁለቱም ጻድቃን ነበሩ። እግዚአብሔር ሁለቱንም መጠበቅ ይችል ነበር። በዚህ ፋንታ ግን እግዚአብሔር አንዱ ነቢይ እንዲሞት ሌላው ደግሞ እንዲተርፍ አደረገ።

ለ. ኤርምያስ ከሐሰተኞች ነቢያት ጋር የነበረው ግጭት (ኤርምያስ 27-29)

አይሁድ ከጥቂት ጊዜ በኋላ በባቢሎኑ ናቡከደነፆር የባርነት ቀንበር ሥር እንደሚወድቁ በተግባራዊ ምሳሌ ለማሳየት፣ በሬዎች በእርሻ ሥራ ላይ ሲሆኑ የሚጫንባቸውን ቀንበር በራሱ አንገት ላይ አደረገ። ኤርምያስ ሕዝቡ ለባቢሎናውያን ቀንበር በመገዛት በይሁዳ መኖራቸውን እንዲቀጥሉ፣ ይህንን ከተቃወሙ ግን እንደሚሞቱ ወይም በይሁዳ እንደሚሞረኩ ነገራቸው። ኤርምያስ የሚናገረው ውሸት እንደሆነና ሕዝቡ ባቢሎንን እንዲቃወሙ የሚገፋፉት ካህናት ሐሰተኞች ነቢያት ስለመሆናቸው ተናገረ። ኤርምያስ፣ እስከ አሁን ድረስ ናቡከደነፆር ያልወሰዳቸው የቤተ መቅደስ ዕቃዎችም ወደ ባቢሎን እንደሚወሰዱ ለካህናቱ ነገራቸው።

ኤርምያስን ከተቃወሙት ሐሰተኞች ነቢያት አንዱ ሐናንያ ነበር። ሐናንያ ኤርምያስ ያደረገውን የእንጨት ቀንበር በመስበር በሁለት ዓመት ውስጥ ናቡከደነፆር ከቤተ መቅደስ የወሰዳቸው ዕቃዎች በምርኮ ከተወሰደው ከይሁዳ ጉጉሥ ከኢዮአኪም ጋር ይመለሳሉ በማለት ተናገረ። ከዚህ በኋላ ኤርምያስ ሊሰበር የማይችል የብረት ቀንበር በአንገቱ ላይ በማድረግ፣ ሊመጣ ያለው የባቢሎን ምርኮ ቀንበር ሊሰብሩት የማይችሉት

እንደሆነ አመለከተ። ከዚያም ኤርምያስ በአንድ ዓመት ውስጥ ሐናንያ እንደሚሞት አመለከተ። ይህ ትንቢት ኤርምያስ እንደተናገረ በዓመቱ ውስጥ በመፈጸም፤ ኤርምያስ እውነተኛ ነቢይ እንደሆነ አረጋገጠ።

እንደ ሐናንያና ሺማያ ያሉ ሐሰተኞች ነቢያት ለተማረኩት አይሁድ ከምርኮ ፈጥነው እንደሚመለሱ ስለነገሯቸው በሄዱበት አዲስ ምድር ተረጋግተው አልተቀመጡም ነበር፤ በስደተኝነት ይኖሩ ነበር። ስለዚህ ኤርምያስ በግዞት ላይ ላሉት ሰዎች እግዚአብሔር እነርሱን ወደ ከነዓን ከመመለሱ በፊት የምርኮው ዘመን 70 ዓመት እንደሚወስድ በመጥቀስ ደብዳቤ ጻፈላቸው። እግዚአብሔር ሙሉ በሙሉ ስላልተዋቸው አሁንም ለእነርሱ መልካም ዕቅዶች ነበረው። ዳሩ ግን የእግዚአብሔር ጊዜ እስኪደርስ ድረስ በባቢሎን ምድር ተረጋግተው በመቀመጥ በእርሻና በአገሪቱ ንግድ በመሳተፍ፤ የተለመደ ሕይወት መግፋት እንዳለባቸው ነገራቸው።

3ኛ ጥያቄ፡ ኤርምያስ ከሃይማኖታዊ መሪዎች ጋር ያደረገውን ትግል ከሚገልጹት ከእነዚህ ምዕራፎች ስለ መሪነት ምን ትምህርት ልንማር እንችላለን?

2. ኤርምያስ ለአይሁድ ያስተላለፈው የማበረታቻ መልእክት (ኤርምያስ 30-33)

አብዛኛዎቹ የኤርምያስ ትንቢቶች ስለሚመጣው የኢየሩሳሌም ጥፋት የሚናገሩ ቢሆኑም፤ ከምርኮው በኋላ ለሚኖሩ አይሁድም የማበረታቻ መልእክት ለማስተላለፍ ይፈልግ ነበር። እግዚአብሔር ጨርሶ እንደማይተዋቸው ኤርምያስ ለሕዝቡ ነገራቸው። ሊቀጣቸው እንጂ ፈጽሞ ሊያጠፋቸው አለማቀዱንም አረጋገጠላቸው።

ኤርምያስ «የመከራ ጊዜያት» ተብሎ የሚጠራ እጅግ አስጨናቂ ጊዜ እንደሚኖር ይናገራል። ይህንን የመከራ ጊዜ ምሁራን «የያዕቆብ መከራ» ብለው ይጠሩታል። ይህ ጊዜ በእስራኤል ታሪክ ውስጥ ስለ ሁለት የተለያዩ ጊዜያት የሚናገር ነው። የመጀመሪያው፤ በባቢሎናውያን ስለተፈጸመው የጥፋት ጊዜ ሲሆን፤ ሁለተኛው ግን፤ በእስራኤል ላይ ከፍተኛ ጥፋት ስለሚደርስበትና በመጨረሻው ዘመን ስለሚቀስቀስ ሌላ የጦርነት ጊዜ ነው። እግዚአብሔር ሕዝቡ በእነዚህ ጊዜያት እንዲያልፍ

ቢፈቅድም እንኳ ፈጽሞ እንደግጥሞታቸው ተስፋ ሰጥቷቸው ነበር። ይልቁንም እግዚአብሔር ይጠብቃቸዋል። ከምርኮ ወደ ተስፋይቱ ምድር ይመልሳቸዋል። እግዚአብሔር ከአብርሃም ጋር የገባውን ቃል ኪዳን ከአይሁድ ፈጽሞ አይወስድባቸውም። እንደገና ታላቅ ደስታና ሐሜት የሚያደርጉበት ዘመን ይመጣል። እስራኤልና ይሁዳ በመጣል የተከፈለው የያዕቆብ ቤት እንደገና አንድ ይሆናል።

ደግሞም እግዚአብሔር ከሕዝቡ ጋር አዲስ ቃል ኪዳን ያደርጋል። ይህ ቃል ኪዳን ለእስራኤል ሁሉ ይሆናል። ይህ ቃል ኪዳን እስራኤላውያን በምድረ በዳ በነበሩ ጊዜ እግዚአብሔር ከሰጣቸው ቃል ኪዳን ይበልጣል። የዚህን ቃል ኪዳን ልዩ ተስፋዎች ተመልከት፡-

ሀ. ሕጉ በድንጋይ ጽላት ላይ ሳይሆን በእግዚአብሔር ሕዝቦች ሁሉ ልብና አእምሮ ውስጥ ይጻፋል። ሰዎች ሁሉ እግዚአብሔርን ስለሚያውቁ ስለ እርሱ ማስተማር አያስፈልግም። ሰዎች ሁሉ ውጫዊ በሆኑ ሕግጋት አማካይነት ለእግዚአብሔር እንዲታዘዙ ከመገደድ ይልቅ ከልባቸው የሚታዘዙ ይሆናሉ።

ለ. እውነተኛ የጋጢአት ይቅርታ ይኖራል። ያለፈው ነገር ይረሳና ሰዎች ከእግዚአብሔር ጋር ትክክለኛ ግንኙነት ይኖራቸዋል።

4ኛ ጥያቄ፡ ሀ) ይህ አዲስ ቃል ኪዳን በኢየሱስ መምጣትና በእርሱ ባመንን ጊዜ በከፊል የተፈጸመው እንዴት ነው? ለ) የዚህ ቃል ኪዳን የተወሰነ ክፍል ገና ወደፊት የምሆነውና ኢየሱስ ክርስቶስ እንደገና በሚመለስበት ጊዜ የሚፈጸመው እንዴት ነው?

የይሁዳ ከምርኮ መመልስ እርግጠኛ እንደነበር ለማሳየት፤ እግዚአብሔር ኤርምያስን በተወለደበት ምድር መሬት እንዲገዛ ነገረው። ኤርምያስ ሕዝቡ እንደሚማረኩ ቢያውቅም እንኳ ገንዘቡን ለዚህ ዓላማ ማዋሉ፤ ከምርኮ ወደ ይሁዳ ስለ መመለሳቸው በተናገረው ትንቢት ማመኑን የሚያሳይ ግልጽ ማስረጃ ነበር።

በኤርምያስ 33 ነቢዩ አንድ ተጨማሪ የተስፋ ቃል ይናገራል። ከዳዊት ገንድ ጻድቅ የሆነ ቊጥቋጥ ወይም ጻድቅ ንጉሥ እንደሚነሣና ይህም ንጉሥ ሕዝቡን ሁሉ እንደሚገዛ ይናገራል። ይህ ንጉሥ የይሁዳ ነገደ

አንበሳ የሆነውና በእስራኤልና በዓለም ሁሉ ላይ ለመንገሥ እንደገና የሚመጣው ኢየሱስ ክርስቶስ ነው።

3. ለእግዚአብሔር ታማኝ በሆኑና በእግዚአብሔር ላይ ባመፁ መካከል የተደረገ ንጽጽር (ኤርምያስ 34-36)

ትንቢተ ኤርምያስ እጅግ አስቸጋሪ በሆነ ሁኔታ ውስጥ እግዚአብሔርን በሚያስከብር መንገድ የኖሩ ሰዎችና እግዚአብሔርን ለመከተል ፈቃደኞች ያልሆኑ ሰዎች የተነጻጸሩበት ነው።

እግዚአብሔርን ለመከተል ፈቃደኛ ያልሆኑ ሰዎች የመጀመሪያ ምሳሌ ሆኖ የቀረበው የሴዴቅያስና የእስራኤል መሪዎች ምሳሌ ነው። ባቢሎን ከኢየሩሳሌም ጋር በምትዋጋበት ጊዜ ሴዴቅያስ የአይሁድ ባሪያዎች በሙሉ ነፃ መሆናቸውን አወጀ፤ ይህም ተፈጻሚ። ይሁን እንጂ ባቢሎናውያን እያፈገፈጉ መሄድ የጀመሩ በሚመስልበት ጊዜ፣ ሕዝቡ የተስፋ ቃላቸውን በሙሉ በማፍረስ ወዲያውኑ ሰዎችን በባርነት መግዛት ጀመሩ። ስለዚህ እግዚአብሔር በመሪዎችና በሀብታሞች ሰዎች እንደሚፈርድባቸውና ሰይፍ፣ መቅሰፍትና ድርቅ እንደሚመጣባቸው ተናገረ።

ከእነዚህ መሪዎች በተቃራኒ የምናገኘው «ሬካባውያን» የሚባሉትን ቡድን ነው። ሬካባውያን ከቄናውያን ጋር የሚዛመዱ ዘላን ነገዶች ነበሩ። ከእነዚህ ነገዶች አንዳንዶቹ የሚኖሩት በእስራኤላውያን አጠገብ ሲሆን፣ ለእነርሱም ወዳጆቻቸው ነበሩ። በዋናነት የሚታወቀው የሬካባውያን ጎሳ ወገን ኢየናዳብ ነበር (2ኛ ነገሥት 10፡15-31 ተመልከት)። ኢየናዳብ የአክዓብን የዘር ግንድ ለማጥፋት ከኢዩ ጋር የሠራ ሰው ነበር። ኢየናዳብ የራሱን የዘር ግንድ ንጹሕ አድርጎ ለመጠበቅ ከነበረው ፍላጎት የተነሣ ቤተሰቦቹ በሙሉ ገበሬዎች እንዳይሆኑ፣ ቤት እንዳይሠሩና ወይን እንዳይጠጡ ከለከለ። ከሁለት መቶ ዓመታት በኋላ እንኳ የእርሱ ዝርያዎች እነዚህን ሕግጋት ይከተሉ ነበር። ኤርምያስ እንኳ ጥቂት ወይን በሰጣቸው ጊዜ ለመጠጣት ፈቃደኞች ሳይሆኑ ቀሩ። የእነርሱ መታዘዝ ከእግዚአብሔር ጋር በገቡት ቃል ኪዳን ላይ ካመፁት ከመላው ሕዝብ ጋር በተነጻጸሪነት ቀርቧል። ስለዚህ እግዚአብሔር ሬካባውያንን አከበረ፤ ዘራቸው ሁልጊዜ ከምድር እንደማይጠፉም ተናገረ።

ኤርምያስ የጠቀሰው ሦስተኛ ምሳሌ ንጉሥ ኢዮአቂምን ነበር። ያሳደገው አባቱ ጻድቅ ሰው ቢሆንም እንኳ ንጉሥ ኢዮአቂም ክፉ ነበር። ኤርምያስ የመጀመሪያ መጽሐፉን የጻፈው ባሮክ በተባለው ጸሐፊ አማካይነት ነበር። ያ መጽሐፍ ለሕዝቡ በተነበበ ጊዜ፣ ሚክያስ መጽሐፉን ወስዶ በምድሪቱ ላሉት ለሌሎች ባለሥልጣናት አነበበው። ይህ ነገር ንጉሡን እንደሚያስቆጣው ስላሰቡ ኤርምያስና ባሮክ እንዲሸሽጉ ከመከሩ በኋላ እነርሱ መጽሐፉን ለንጉሡ አቀረቡ። ንጉሡም የመጽሐፉ ጥቅልል ከተነበበ በኋላ አቃጠለው። ኤርምያስም እንዲታሠር አዘዘ፤ በመጨረሻ ኤርምያስ በመጽሐፉ ውስጥ የተጠቀለለ ሌላ ጥቅልል ጻፈ። በኢዮአቂም ላይ የተናገረው ትንቢት ግን እጅግ ከባድ ነበር። ኢዮአቂም በዳዊት ዙፋን ላይ የሚቀመጥ አንድም ዝርያ አንደማይኖረውና አስከሬኑም እንደማይቀበር ተነበየ። ይህ በንጉሡ ላይ የመጣ ከባድ ፍርድ ነበር።

5ኛ ጥያቄ፡ ሀ) አብዛኛው ሕዝብ እግዚአብሔርን በማይታዘዝበት ጊዜ እንኳ እግዚአብሔርን ስለ መታዘዝ ከእነዚህ ሦስት ምሳሌዎች ምን እንማራለን? ለ) ከእነዚህ ምዕራፎች የተማርሃቸው ሌሎች ጠቃሚ ትምህርቶች ምንድን ናቸው?

2ኛ ቀን፡ - ኤርምያስ 37-45

አንድ ሰው በእግዚአብሔር ፊት የተቀደሰ ሕይወት በመኖሩ ሌሎች ሰዎች ከሚቀበሉት መከራ ያመልጣል ማለት አይደለም። ይልቁንም ድርቅ ወይም ወረርሽኝ ሲኖር የእግዚአብሔር ሕዝብም ብዙ ጊዜ መከራ ይቀበላሉ፤ ደግሞም ይሞታሉ። ኤርምያስ የእግዚአብሔር ነቢይ ቢሆንም እንኳ የኖረው የእግዚአብሔር ፍርድ በይሁዳ ላይ በተፈጸመ ጊዜ በመሆኑ፣ ሌሎች አይሁድ የተቀበሉትን መከራ ተቀብሏል። የምግብ ዕጥረት ሲከሰት ተርቧል፤ አንዳንድ ዘመዶች ሞተውበታል፤ ወዘተ። እግዚአብሔር ሌሎች ሰዎች ይቀበሉት ከነበረው መከራ ኤርምያስን አልከለለውም።

6ኛ ጥያቄ፡ ሀ) ክርስቲያኖች ለጌታ በሚኖሩበት ጊዜ፣ መከራ ሊቀበሉ የሚችሉባቸውን መንገዶች ዘርዝር።

ለ) ስለ መጽሐፍ ቅዱስ ካለህ ግንዛቤ፥ ለዎች መከራ እንዲቀበሉ እግዚአብሔር የሚፈቅደው ለምንድን ነው?

ኤርምያስ በኢየሩሳሌም ከተማ ላይ በተደረገው ጦርነት ከሌሎች ጋር ከተቀበለው መከራ ሌላ፥ የእግዚአብሔርን ቃል ያለ አንዳች ፍርሃት ያውጅ ስለነበር፥ በተጨማሪ ሌላ መከራንም ተቀብሏል።

ክርስቲያኖች መከራ ሊቀበሉ የሚችሉባቸው የተለያዩ ምክንያቶች ከዚህ ቀጥሎ በዝርዝር ቀርበዋል፡-

1. በሕይወታችን ውስጥ በሚገኙ ኃጢአቶች ምክንያት እኛን ለመቅጣት (ኢዮብ 4:7-9፤ 8:20)፥
2. በሥርዓት እንድንኖርና አካሄዳችን እንዲስተካከል ለማድረግ (ዘዳግም 8:3፤ ምሳሌ 3:11-12)፥
3. ልባችንንና ለእግዚአብሔር ያለንን ፍቅርና መታዘዝ ለመፈተን (ዘዳግም 8:2፤ ኢዮብ 1:6-12)፥
4. እንደ ድርቅና ሞት ያለ ሥቃይ የምንቀበለው ደግሞ ከአዳምና ከሔዋን ውድቀት በኋላ ኃጢአት በሞላበት ዓለም ውስጥ የምንኖር ሥጋ ለባሾች ስለሆንን ነው (ኢዮብ 5:6-7፤ መዝ. (14):1-4)፥
5. የእግዚአብሔር ባሕርይና ዕቅድ ከእኛ የተሰወረ በመሆኑ፥ አንዳንድ ጊዜ ክርስቲያኖች መከራ የሚቀበሉት ለምን እንደሆነ አናውቅም (ኢዮብ 11:7፤ መክብብ 3:11)፥
6. አንዳንድ ጊዜ በሌሎች ፈንታ ወይም ስለ ብዙዎች መከራ ልንቀበል እንችላለን (ዘዳግም 4:21፤ መዝሙር (106):23)፥
7. እግዚአብሔርን በመምሰል እንድናድግ ስለሚረዳን (ያዕቆብ 1:2-4፤ ሮሜ 5:3)፥
8. ስለ ክርስቶስ ስም ብለን ስለምንሰደድ (ማቴ. 5:11-12)፥
9. ሌሎች መከራ በሚቀበሉበት ወቅት ልናጽናናቸው እንድንችል (2ኛ ቆሮንቶስ 1:3-5) ነው።

7ኛ ጥያቄ፡ ኤርምያስ 37-45 አንብብ። ሀ) ኤርምያስ የእግዚአብሔርን ቃል በመናገሩ ምክንያት የደረሰበትን መከራ ዘርዝር። ለ) እግዚአብሔር ለኤርምያስ መከራን ባያስቀርለትም እንኳ በስደት ጊዜ እርሱን የጠበቀባቸውን መንገዶች ዘርዝር።

ኤርምያስ 37-45 በ586 ዓ.ዓ. ኢየሩሳሌም ከመውደቋ በፊት ከወደቀች በኋላ በኤርምያስ ሕይወት ውስጥ የተፈጸሙ የተለያዩ ታሪኮች የተመዘገቡበት ክፍል ነው።

1. በኢየሩሳሌም ጦርነት በተካሄደበት ወቅት የተፈጸሙ ከሥተቶች (ኤር. 37-39)።

ኢየሩሳሌም ለበርካታ ወራት በባቢሎናውያን ተከብባ ነበር። በእነዚህ ጊዜያት ኤርምያስ ከባቢሎናውያን ጋር መዋጋት እንደሌለባቸውና ከዚህ ይልቅ ዕርቅ ቢመሠርቱ እንደሚሻል ሕዝቡን ይመክራቸው ነበር። ጦርነቱ በመካሄድ ላይ እያለ የግብፅ ጦር ከባቢሎናውያን ጋር ለመዋጋት በመገሥገሥ ላይ እንደሆነ ተወራ። ይህም ባቢሎናውያን እነርሱን ትተው ከግብፃውያን ጋር ለመዋጋት እንደሚሄዱና ከጥቃት እንደሚድኑ ለሚያስቡ አይሁድ የልብ ልብ ሰጣቸው። ይሁን እንጂ ንጉሥ ሴዴቅያስ ስለዚህ ጉዳይ ኤርምያስን በጠየቀው ጊዜ ጥፋት ጨርሶ የማይቀር እንደሆነ ነገረው። የባቢሎን ጦር በሄደ በጥቂት ቀናት ውስጥ ኤርምያስ ከኢየሩሳሌም ጥቂት ኪሎ ሜትር ርቃ ወደምትገኝ ወደ ትውልድ መንደሩ ሄደ። ኢየሩሳሌምን ለቅቆ በሚሄድበት ወቅት ከባቢሎን ጦር ጋር ለመቀላቀል የሚሄድ የባቢሎን ሰላይ ተደርጎ በውሸት ተከሰሰና ተያዘ፤ ወደ ወጎቹም ተጣለ። በኋላ ሴዴቅያስ በዘበኞች ጠባቂዎች ግቢ ውስጥ እንዲቆይ አደረገው።

ቆይቶ ለባቢሎናውያን እጃቸውን እንዲሰጡ ያቀረበው አሳብ አገርን እንደመካድና በአገር ላይ እንደማመፅ ስለተቆጠረበት፣ ባለሥልጣኖች ኤርምያስ መገደል አለበት ብለው ሰጥሞ እንዲቀር በማለት ጭቃ በሞላበት ጉድጓድ ውስጥ ጣሉት። ኤርምያስ ከዚህ ጉድጓድ እንዲወጣና በግዞት እንዲቆይ ወደ ዘበኞቹ ጊቢ ተመለሰ። በዚህም ነፍሱ እንድትድን ያደረገው ኢትዮጵያዊው አቤሜሌክ ነበር። ኢየሩሳሌም በባቢሎናውያን እጅ እስክትወድቅ ድረስ በግዞት ስፍራ ቆየ። እግዚአብሔር የኤርምያስን

ነፍስ ለማዳን ምክንያት ለሆነው አቤሜኤክ ከባቢሎናውያን ጋር በሚደረግ ጦርነት እንደማይሞት ቃል በመግባት ለፈጸመው ድርጊት ብድራት መለሰለት።

ከተማዋ በባቢሎን እጁ ከወደቀች በኋላ ናቡከደነፆር የኤርምያስን ሕይወት በማትረፍ ወደ ቤቱ ተመልሶ ከራሱ ሕዝቡ ጋር እንዲኖር ፈቀደለት።

2. ከኢየሩሳሌም ውድቀት በኋላ የተፈጸሙ ድርጊቶች (ኤርምያስ 40-45)

የኢየሩሳሌም ከተማ ስትወድቅ የባቢሎን ጦር አዛዥ ኤርምያስን በነፃ ለቀቀው። ወደሚከበርበትና ጥሩ ኑሮ ወደሚኖርበት ወደ ባቢሎን ሊወስደው ወይም በይሁዳ ውስጥ በፈለገው ስፍራ ሊኖር ምርጫ ሰጠው። ኤርምያስ በይሁዳ ከቀሩ ድሆች ሰዎች ጋር መኖርን መረጠ። ባቢሎናውያን ጎዶልያ የተባለን ሰው በይሁዳ ለቀሩት አይሁድ መሪ አድርገው ሾሙ። ሆኖም በእስማኤል መሪነት ያመፁ ሰዎች ጎዶልያን ገድለው ሸሹ። ሕዝቡም በዚህ ምክንያት ባቢሎናውያን የሚፈጽሙትን ቅጣት እጅግ ፈሩ። ኤርምያስ በይሁዳ ይቆዩ ዘንድ ሕዝቡን ቢመክራቸውም ብዙዎቹ ሳይሰሙት ቀሩ። ኤርምያስን እንደ እስረኛ ይዘው ወደ ግብፅ ሸሹ። እግዚአብሔር በግብፅ የሚኖሩትን አይሁድ ሁሉ እንደሚቀጣና በግብጽ ሕዝብም ላይ ሽንፈትን እንደሚያመጣ ተናገረ።

ስለ ኤርምያስ የምናውቀው የመጨረሻው ነገር ይህ ነው። ከዚያ በኋላ ብዙም ሳይቆይ፥ አይሁድ ኤርምያስን በድንጋይ ወግረው እንደገደሉት አፈ-ታሪክ ይናገራል። በመሆኑም ዘመኑን ሁሉ በታማኝነት ያገለገለው ነቢይ ታሪክ በዚሁ አበቃ። የእግዚአብሔርን ቃል በግልጽ በመናገሩ ብዙ መከራ ደረሰበት። ይሁን እንጂ እስከሞት ድረስ የታመነ ሆነ። እንደ እውነቱ ከሆነ፥ ኤርምያስ ከብሉይ ኪዳን ታላላቅ የእምነት ጀግኖች ውስጥ አንዱ ነው።

8ኛ ጥያቄ፡- ከኤርምያስ ሕይወት ስለ መሪነት የምንማራቸው ነገሮች ምንድን ናቸው?

ትንቢተ ኤርምያስ ምዕራፍ 45 የኤርምያስ ጸሐፊ ለነበረው ለባሮክ የቀረበ አጭር ማበረታቻ ነው። በጊዜ ቅደም ተከተል መሠረት የቀረበ አይደለም። ይህ ምዕራፍ የሚያሳየን ኤርምያስ በስደት ውስጥ እንኳ ሳለ፣ የጸሐፊው የባሮክ ጉዳይ ያሳስበው እንደነበረና ሊያበረታታው እንደፈለገ ነው።

3ኛ ቀን፡ - ኤርምያስ 46-52

9ኛ ጥያቄ፡ ሀ) የመንግሥታት መሪዎች በጽድቅና በቅን ፍርድ ይመሩ ዘንድ የሚያበረታታቸውና ሊገነዘቡት የሚገባቸው ነገር ምንድን ነው? ይህ ነገር ብዙ ጊዜ ይሆናልን? ለ) እግዚአብሔር ለሚፈጽሙት ተግባር ሕዝቦችን ተጠያቂ ሲያደርግ ያየኸው እንዴት ነው? ሐ) እግዚአብሔር ሕዝቦችን ሲቆጣጠር ያየኸው እንዴት ነው?

የብዙ መንግሥታት መሪዎች የተሳሳተ ስሜት ወይም እምነት በእግዚአብሔር ተጠያቂ እንደማይሆኑ ማሰባቸው ነው። ስለ ራሳቸው ጋይል ብቻ ያስባሉ። ይህ ኃይላቸው ብዙ ጊዜ ወደ ምግባረ ብልሹነት፣ ኢፍትሐዊነት የሆነ ውሳኔ ወደ መስጠትና በእግዚአብሔር ላይ በግልጽ ወደ ማመፅ ይመራቸዋል። ዓለማዊ መሪዎች የእግዚአብሔርን ሥራ ለመከልከል፣ አንዳንድ ጊዜም የእግዚአብሔርን ሕዝብ ለማጥፋት ይፈልጋሉ። ነገር ግን ተጠያቂነት የለባቸውም? እግዚአብሔር እነርሱንና ሕዝባቸውን በሞላ ተጠያቂ ያደርጋቸዋልን?

እግዚአብሔር የነገሥታት ንጉሥ፣ እንዲሁም የአሕዛብና የመንግሥታት ሁሉ ተቈጣጣሪ እንደሆነ መጽሐፍ ቅዱስ ያስተምረናል። እነርሱ ቢገነዘቡትም ባይገነዘቡትም እግዚአብሔር ሕዝቦችንና መንግሥታትን ሁሉ ይቈጣጠራል። ሳያውቁት ፈቃዱን የሚፈጽሙ አገልጋዮቹ ናቸው። ነገር ግን እግዚአብሔር በእነርሱም ላይ ይፈርዳል። ስለዚህ መንግሥታት፣ ሕዝቦችና ነገሥታት ከፍርዱ ለማምለጥ ለሰዎች ሁሉ ቅን ፍርድ ማድረጋቸው ብልህነት ነው።

በኤርምያስ ዘመን የባቢሎን ሕዝብ የእግዚአብሔር አገልጋዮች ነበሩ። ከመንገድ የወጡትን ሕዝቦች ለመቅጣት እግዚአብሔር ተጠቅሞባቸዋል። ዳሩ ግን እግዚአብሔር በእነርሱም ላይ ፈረደባቸውና አጠፋቸው። ሌሎች ሕዝቦች፣ እንደ ነጣቂዎች ያሉት፣ የይሁዳን ሕዝብ ለመበዝበዝ

በኢየሩሳሌም ውድቀት ተጠቀሙ። ለጊዜው ጥቅም ስለ ማግኘታቸው ብቻ እንጂ እንደሚፈረድባቸው አላሰቡም። ኤርምያስ ግን በብዙ አሕዛብ ላይ ስለሚሆነው የእግዚአብሔር ፍርድ ተነበየ።

10ኛ ጥያቄ፡ ኤርምያስ 46-52 አንብብ። ሀ) ኤርምያስ የተነበየባቸውን አሕዛብ ዘርዘር። ለ) በትንቢተ ኤርምያስ ውስጥ የተጠቀሱትን አገሮች ከመጽሐፍ ቅዱስ መዝገበ ቃላት ተመልከት። እነዚህ የጥንት አገሮች በዚህ ዘመን እነማን ናቸው ወይም የየትኛው መንግሥት አካል ናቸው? ሐ) ስለ እነዚህ አሕዛብ ኤርምያስ የተናገራቸውን ዋና ዋና ትንቢቶች ዘርዘር። መ) ከባቢሎን ውድቀት በኋላ በኤርምያስ ላይ የደረሰውን አሳጥረህ ግለጽ።

1. ኤርምያስ በአሕዛብ ላይ የተናገራቸው ትንቢቶች (ኤር. 46-51)
የትንቢተ ኤርምያስ የመጨረሻ ክፍል በይሁዳ ዙሪያ ስለነበሩት ስለ አብዛኛዎቹ አሕዛብ የተነገረ ነው። እነዚህ የአሕዛብ መንግሥታት ከጥንት ጀምሮ የነበሩ የአይሁዳውያን ታሪካዊ ጠላቶች ሲሆኑ ብዙ ጊዜ ይሁዳን ወይም እስራኤልን ከሚወርር ጠላት ጋር በመተባበር ጥቃት የሚያደርሱ ነበሩ። ብዙዎቹም በ586 ዓ.ዓ. በተፈጸመው የኢየሩሳሌም መደምሰስ ተሳትፈዋል።

ሀ. ግብፅ (ኤር. 46)

ግብፅ የአይሁድ ሕዝብ የረጅም ጊዜ ጠላት ነበረች። አይሁድን ለ400 ዓመታት በባርነት የገዛችው ግብፅ ነበረች። በአይሁድ ሕዝብ ታሪክ የመጀመሪያዎቹ ዓመታት ሁሉ ዓለምን ይገዛ የነበረው ኃያል መንግሥት የግብፅ መንግሥት ነበር። ስለሆነም አይሁድን በሥልጣናቸው ሥር አድርገው ገዙአቸው። ኃይላቸው በሚደክምበትና የአሦርና የባቢሎን መንግሥታት በሚበረቱበት ጊዜ ግብፅ ይሁዳን እንደምትረዳት ተስፋ በመስጠትና በማግባባት በአሦርና በባቢሎን ላይ እንድታምፅ ትመክራት ነበር። የይሁዳ ነገሥታትም የግብፅን ምክር በመስማት ያምፁ ነበር። ይህም በይሁዳ ላይ የአሦርን ወይም የባቢሎንን ጥቃት ይጋብዝባት ነበር። በዚህ ጊዜ ግብፅ ቃሏን በማጠፍ፣ ይሁዳን ታጋፍጣት ነበር። ግብፅ እንደገና የዓለም ኃያል መንግሥት ለመሆን ብትሻም፣ በባቢሎን ቊጥጥር ሥር

እንደምትሆን ኤርምያስ ተነበየ። የግብፅ የክብር ዘመን አልፎአልና ናቡከደነፆር ግብፅን ወርሮ ይይዛል።

ለ. ፍልስጥኤም (ኤር. 47) [በዘመናችን ይህ ስፍራ በእስራኤል ውስጥ የሚገኘው የጋዛ ሰርጥ ነው]

የአይሁድ ሕዝብ የረጅም ጊዜ ጠላት የነበረው ሌላው የፍልስጥኤም ሕዝብ ነበር። እንደሚታወቀው በሶምሶን፣ በዒሊ፣ በሳኦልና በዳዊት ዘመን ፍልስጥኤማውያን ያለማቋረጥ ከአይሁድ ጋር ይዋጉ ነበር። ቆይተው ለአይሁድ ቢገዙም፣ ባመቻቸውና ዕድል ባገኙ ጊዜ ሁሉ እያመፁ አይሁድን ለመውጋት ከሌሎች ኃይላት ጋር ይተባበሩ ነበር። ፍልስጥኤማውያን በይሁዳ ላይ የደረሰውን ጥፋት ግዛታቸውን ለማስፋፋት ተጠቅመውበት ነበር። ስለዚህ እግዚአብሔር በሕዝቡ ላይ እንደሚፈርድና በፍልስጥኤም ላይ ከፍተኛ ጥፋት እንደሚያመጣ ተናገረ። ይህንንም ለመፈጸም ግብጻውያንን፣ ባቢሎናውያንና ሌሎች መንግሥታትን ተጠቅሟል።

ሐ. ሞዓብ (ኤር. 48) [በአሁኑ ጊዜ ይህች አገር ዮርዳኖስ ናት]

ይሁዳን ከሙት ባሕር በስተምሥራቅ የምታዋስናት ሌላዋ አገር ሞዓብ ነበረች። በመጀመሪያ፣ ይህ ክልል የሮቤል ነገድ ክልል ነበር። ብዙ ጊዜ ለይሁዳ የተገዛች ብትሆንም ዕድል ባገኘች ቊጥር ይሁዳን ከሚያጠቁ ኃይላት ጋር ትተባበር ነበር። ይሁዳ በባቢሎን እጅ በወደቀች ጊዜ ሞዓባውያን ይህን እንዳደረጉ ጥርጥር የለውም። እግዚአብሔር ግን ይህን ክፉታቸውን ስላሰበ ኢየሩሳሌም ከወደቀች በኋላ ብዙም ሳይቆይ፣ የባቢሎን መንግሥት መጣና የሞዓብን መንግሥት አጠፋ።

መ. አሞን (ኤር. 49፡ 1-6) [የአሁኖቹ ዮርዳኖስና ሶርያ]

የአሞን ሕዝብ የሰፈረው ከሞአባውያን በስተ ሰሜን የጋድ ነገድ ክልል በነበረው ስፍራ ነበር። ይህም ሕዝብ ብዙ ጊዜ ለአይሁድ የተገዛ ቢሆንም፣ ዕድሉን ባገኘ ጊዜ ሁሉ ግን ከማመፅ እንዲሁም ይሁዳንና እስራኤልን ለመውጋት ከሚነሡ ሕዝቦች ጋር ከመተባበር ወደኋላ አይልም ነበር። ስለዚህ እግዚአብሔር በእነርሱ ላይ ሽንፈትን እንደሚያመጣ ተናገረ።

ናቡከደነፆር ኢየሩሳሌም ከወደቀች ከብዙ ዓመታት በኋላ በአሞን ላይ ወረራ አካሄደ።

ሠ. ኤዶምያስ (ኤር. 49:7-22) [በዛሬዋ ግብፅ ያለው የሲና ወሽመጥ ያለበት ስፍራ ነው]

ኤዶምያስ ከሞዓብ በስተደቡብ ትገኝ ነበር። ይህች አገር የዒላው ዝርያዎች የሚኖሩባት ምድር ስትሆን፤ እነርሱም የአይሁድ ሕዝብ ክፉ ጠላቶች ነበሩ። በማከታተል የአይሁድን ሕዝብ እንደ እሾህ ያለማቋረጥ ይወጉ ነበር። በገደላማ ስፍራዎች ይኖሩ ስለነበር ማንም ሊያጠቃን አይችልም ብለው ያስቡ ነበር። እግዚአብሔር ግን ኤዶምያስን እንደሚደመስስ ተናገረ። በመጀመሪያ ናቡከደነፆር፤ በኋላ ደግሞ ዐረቦች ኤዶምያስን ደመሰሱ።

ረ. ሶሪያ (ኤር. 49:23-27) [የአሁኗ ደማስቆ]

በዋና ከተማዋ ስም በደማስቆ የምትጠራው ሶርያ የአይሁድ ሕዝብ ጠላት ነበረች። በኤልያስ ጊዜ ከእስራኤል ጋር እንዴት እንደተዋጉና አንድ ጊዜ ደግሞ በንጉሥ አካዝ አማካይነት ከእስራኤል ጋር በመተባበር ይሁዳን እንደወጉ የሚታወስ ነው። እግዚአብሔር ሕዝቡን እንደሚቀጣና የደማስቆ ከተማ እንደምትደመስስ ተናገረ። ይህ በታሪክ ውስጥ ብዙ ጊዜ ተፈጽሟል።

ሰ. ዐረቢያ (ኤር. 49:28-33)

ኤርምያስ በዚህ ስፍራ የጠቀሰው ዛሬ ሳውዲ ዐረቢያ ተብላ በምትጠራው አገር ይኖሩ የነበሩትን ሁለት ሕዝቦች ነው። እነርሱም ቄዳርና አሶር ነበሩ። ስለ እነዚህ ሁለት ሕዝቦች የምናውቀው ብዙ ነገር ባይኖርም፤ ብዙ ጊዜ ይሁዳን ይወጉ የነበሩ በርካታ ትንንሽ ሕዝቦች በዐረቢያ ይኖሩ እንደነበር እናውቃለን። እነርሱም ከእግዚአብሔር ፍርድ ለማምለጥ አልቻሉም። እግዚአብሔር እነርሱን ለመቅጣት ናቡከደነፆርን ተጠቅሞበታል።

ሸ. ኤላም (ኤር. 49:34-39) [የአሁኗ ኢራን ናት]

የኤላም ሕዝብ ከይሁዳ እጅግ ርቆ የሚገኝ ሕዝብ ነበር። ከኤፍራጥስ ወንዝ ሰሜናዊ ምሥራቅ፣ ከባቢሎን በስተምሥራቅ የምትገኝ ምድር ነበረች። የኤላም አገር በኋላ የታላቁ የሜዶንና ፋርስ መንግሥት አካል ሆና ነበር። የሜዶንና የፋርስ መንግሥት ባቢሎንን በመደምሰስ ዓለምን ለብዙ መቶ ዓመታት ገዝቷል። የኤላም ሕዝቦች ከባቢሎን ጋር በመተባበር ይሁዳን ሳይወጉ አልቀሩም። ስለዚህ እግዚአብሔር በእነርሱም ላይ ጥፋትን እንደሚያመጣ ተናገረ።

ቀ. ባቢሎን (ኤር. 51: 1-51: 64) [የአሁኗ ኢራቅ ናት]

ኤርምያስ ከባድ የፍርድ ቃሎቹን እስከመጨረሻው ድረስ አዘግይቶ ነበር። በአሕዛብ ላይ ስለሚመጡ ፍርዶች በተናገራቸው እጅግ ረጃጅም በሆኑ ትንቢቶቹ ኤርምያስ ስለ ባቢሎን መደምሰስ ተናግሮ ነበር። ይህ ትንቢት በሚነገርበት ጊዜ ባቢሎን በኋያልነቷ ከመጨረሻው ከፍተኛ ደረጃ ላይ የደረሰችና የማትጠፋ ትመስል ነበር። ይሁን እንጂ እግዚአብሔር ታላቅ በመሆኑ ስለ ባቢሎን ሙሉ በሙሉ መውደም አስቀድሞ ተናገረ። የባቢሎን መንግሥት ከ70 ዓመታት ብዙም አልዘለለም። ከዚያም የሜዶንና ፋርስ መንግሥት አሸንፎ አጠፋት።

11ኛ ጥያቄ፡ ሀ) የእግዚአብሔር ቃል ስላለው ኃይል ከእነዚህ ምዕራፎች ምን እንማራለን? ለ) እግዚአብሔር አሕዛብን ሁሉ የሚቆጣጠር ስለ መሆኑ ምን እንማራለን? ሐ) እነዚህ ምዕራፎች ዛሬስ የሚያበረታቱን እንዴት ነው?

2. ስለ ኢየሩሳሌም ውድቀት የተሰጠ መግለጫ (ኤር. 52)

የትንቢተ ኤርምያስ የመጨረሻ ምዕራፍ የኢየሩሳሌም ከተማ የነበረችበትን የመጨረሻ ጥቂት ቀናት ሁኔታ የሚገልጽ ታሪካዊ ክፍል ነው። ኢየሩሳሌምን ለመያዝ ስለተደረገው ከበባ፣ ስለ ኢየሩሳሌም ውድቀት፣ ስለ ከተማይቱ መበዝበዝ፣ ስለ አብዛኞቹ የኢየሩሳሌም መሪዎች መሞት፣ እንዲሁም ስለ ይሁዳ ሕዝብ መማረክ ይገልጻል። ይሁን እንጂ መጽሐፉ ስለ ተስፋ በሚናገር አንድ ማስታወሻ ይጠቃለላል። ከብዙ ዓመታት በፊት ተማርኮ ወደ ባቢሎን ተወስዶ የነበረው ንጉሥ ዮአኪን ከወገኒ ቤት ተለቀቀ። በምርኮ ምድር እንኳ እግዚአብሔር እየሠራና ሕዝቡን እየባረከ ነበር።

ይህ የመጨረሻ ምዕራፍ የሚያሳየው ከ40 ዓመታት ለበለጠ ጊዜ ኤርምያስ ሲናገራቸው የነበሩ ትንቢቶች መፈጸማቸውን ነው። ኤርምያስ እውነተኛው የእግዚአብሔር ነቢይ እንደሆነና የቀሩት ሐሰተኞች ነቢያት በሙሉ የተሳሳቱ መሆናቸው በግልጽ ታወቀ። እግዚአብሔር፤ ኤርምያስ ብቸኛ ሆኖ መልእክቱን በማስተላለፍ ያገለገለባቸውን ዓመታት እውነተኛነት በማስረጃ አረጋገጠ። በወቅቱ የእግዚአብሔር መልእክት በሕዝቡ ዘንድ የተወደደ ባይሆንም፤ ኤርምያስ ግን በታማኝነት አስተላለፈው። እግዚአብሔርም የኤርምያስን ትንቢት መፈጸም ለአይሁድ ተስፋን ለማምጣት ተጠቀመበት። አይሁድ ኤርምያስ ስለ ኢየሩሳሌም ውድቀት የተነበየው ትንቢት አንዳችም ስሕተት የሌለበት ፍጹም እውነት እንደነበረ ስላዩ ከ70 ዓመታት የምርኮ ቆይታ በኋላ ወደገዛ ምድራቸው እንደሚመለሱ የተነበየው ትንቢት በትክክል እንደሚፈጸም ያውቁ ነበር። ዳንኤል ትንቢተ ኤርምያስን በሚያነብበት ጊዜ በዚህ ክፍል የተጻፈውን ተስፋ በመቀበል በሕይወት ዘመኑ መጨረሻ ገደማ አይሁድ የሚመለሱበት ጊዜ መቃረቡን አወቀ (ዳንኤል 9)።

የእግዚአብሔር ቃል ዘወትር እውነት ነው። የተነገረው ነገር ሁሉ ይፈጸማል። ሰዎች ላይቀበሉት፤ ሊያፈዙበት ወይም ላያምኑት ይችላሉ። አንድ ቀን ግን እውነትነቱ በግልጽ ይታወቃል። ገና ሊፈጸሙ ያሉ በርካታ ትንቢቶች አሉ። እግዚአብሔር ከዚህ ቀደም የተናገራቸውን ቃላት ያለ አንዳች ስሕተት መፈጸሙ፤ ገና ያልተፈጸሙ ትንቢቶችም እንደሚፈጸሙ ያረጋግጥልናል። እግዚአብሔር በቃሉ በሰጠን ተስፋ መሠረት ኢየሱስ ክርስቶስ ይመለሳል። ወደ መንግሥተ ሰማያት ይወስደናል። ሰይጣንና ሞትን ጨምሮ ጠላቶቹን ሁሉ ይደመስሳል። ቃሉ የሚፈጸም ስለሆነ እግዚአብሔር ነገሮችን ሁሉ እንደሚቈጣጠር በፍጹም አትጠራጠር።

ገና ባልተፈጸሙት የእግዚአብሔር የተስፋ ቃላት መሠረት በታማኝነት ጸንተህ ለመኖር እግዚአብሔር ይርዳህ።

12ኛ ጥያቄ፡ ሀ) ከትንቢተ ኤርምያስ ልንማር የምንችላቸውን ዋና ዋና ትምህርቶች ዘርዝር።ለ) የቤተ ክርስቲያንህ ሰዎች የትንቢተ ኤርምያስ የሚያስተምረውን ትምህርት ተረድተው በመንፈሳዊ ሕይወታቸው

እንዲያድጉ እነዚህን ትምህርቶች በቤተ ክርስቲያንህ እንዴት ለማስተማር እንደምትችል ዕቅድ አውጣ።

4ኛ ቀን፡- ሰቆቃወ ኤርምያስ

ክርስቲያኖች ነገሮች ሁሉ ለእነርሱ የጨለሙ በሚመስሉበት ጊዜ ምን ማድረግ አለባቸው? አገራቸው በእርስ በርስ ጦርነት በምትጠፋበትና ምንም ተስፋ የሌለ በሚመስልበት ጊዜ ምን ማድረግ አለባቸው? ከቤተሰቦቻቸው መካከል አንዳንዶች በበሽታ፣ በራብ ወይም በሌላ አላዛኝ መንገድ በሚሞቱበት ጊዜ ምን ማድረግ ይገባቸዋል? ተስፋ መቀረጥ አለባቸውን? እግዚአብሔርን መውቀስ ይገባቸዋል? እምነታቸውን መተው አለባቸው? ችግሩን ሸሽተው ለማምለጥ ወደ ሌላ አገር መሰደድ ይገባቸዋል? ቀኖቹ ክፉዎች በሚሆኑበት ጊዜ ክርስቲያኖች አዘውትረው የሚያደርጉአቸው ነገሮች እነዚህ ናቸው። እግዚአብሔር ሁኔታዎችን የማይቋጣጠር ይመስል በእጅጉ ተሳስተዋል።

13ኛ ጥያቄ፡ እንደዚህ ተሰምቶህ ያውቃልን? ሁኔታውን ግለጽ። የዚህ ዓይነት ስሜት ተሰምቶህ የማያውቅ ከሆነ እንደዚህ ተሰምቶአቸው የሚያውቅ ሌሎች ክርስቲያኖችን ታውቃለህ? ለዚህ ስሜታቸው የሰጡት ምላሽ ምን ነበር?

ሰቆቃወ ኤርምያስ ከትንቢተ ኤርምያስ ጋር በቅርብ የተያያዘ መጽሐፍ ነው። ይህም የሆነው፡ ሰቆቃወ ኤርምያስ የይሁዳ ሕዝብ ከተማቸው ስትጠፋ በማየት የተሰማቸውን ከፍተኛ የሥቃይ ስሜት በቅኔ የገለጹበት በመሆኑ ነው። እንዲሁም ከሁሉ አብልጠው የሚያፈቅሩትን ነገር ያጡ ክርስቲያኖች ልብ ብዙ ጊዜ ሊሰማው የሚችለውን የሥቃይ ስሜት የሚገልጽ ነው። ለእግዚአብሔር የሚያቀርቧቸውን ጥያቄዎችና በልባቸው የሚፈጠረውን ጥርጣሬ የሚገልጽ ነው። እንዲሁም በእግዚአብሔር ላይ ያላቸውን እምነትና በከፍተኛ ኃዘን ውስጥ የእግዚአብሔርን ምሕረት ለመጠበቅ ፈቃደኛ መሆንንም የሚገልጽ ነው።

የሰቆቃወ ኤርምያስ ስያሜ

በዕብራይስጥ ቅዱሳት መጻሕፍት ውስጥ ሰቆቃወ ኤርምያስ ከሌሎች አራት መጻሕፍት ጋር በአንድነት ተቀናጅቶ «ጽሑፎች» የሚል ስያሜ

ያለው የመጻሕፍት ክፍል መሥርቶ ነበር። እነዚህ አራት መጻሕፍት መኃልየ መኃልይ ዘሰሉሞን፣ መጽሐፈ ሩት፣ መጽሐፈ መክብብና መጽሐፈ አስቴር ናቸው። እነዚህ አምስት መጻሕፍት እያንዳንዳቸው በተወሰኑ ሃይማኖታዊ በዓላት ጊዜ ይነበቡ ነበር። ሰቆቃው ኤርምያስ ኢየሩሳሌም በ586 ዓ.ዓ. በባቢሎኖውያን፣ በ70 ዓ.ም. በሮማውያን እጅ ለወደቀችበት ቀን መታሰቢያ በዓል ዕለት ይነበብ ነበር።

14ኛ ጥያቄ፡ «ሰቆቃው» የሚለው ቃል በግዕዝ ምን ማለት ነው? የዚህን ቃል ፍች ካላወቅህ የኦርቶዶክስ ቤተ ክርስቲያን ቴስን ጠይቅ።

ሰቆቃው ኤርምያስ ከሙሾ ወይም አይሁዳውያን የታወቀ ዐርበኛ በሚሞትበት ጊዜ ከሚያዜሙት ዜማ ጋር ተመሳሳይ ነው። የዚህ ዓይነት መዝሙራት ብዙ ጊዜ የሚጀምሩት «እንዴት» በሚል ቃል ነው (ለምሳሌ፡- 2ኛ ሳሙኤል 1፡19፤ ኢሳይያስ 14፡12)። ስለዚህ የዚህ መጽሐፍ የዕብራይስጥ ርእስ «እንዴት» የሚል ነው። የአማርኛና የእንግሊዝኛ መጽሐፍ ቅዱስ ርእሶች የልቅሶ ወይም የዋይታ እንጉርጉርን ያመለክታሉ። ይህም የሚያንጸባርቀው ሰቆቃው ኤርምያስ የኢየሩሳሌምን መጥፋት ስለሚመለከት ልቅሶ የሚናገር መጽሐፍ መሆኑን ነው።

የሰቆቃው ኤርምያስ ጸሐፊ

15ኛ ጥያቄ፡ የአማርኛ መጽሐፍ ቅዱስ ሰቆቃው ኤርምያስ የሚለው ርእስ መጽሐፉን የጻፈው ማን ነው ይላል?

ሰቆቃው ኤርምያስ መጀመሪያ ሲጻፍ ስለ ጸሐፊው የሚናገር ነገር አልነበረም። በኋላም የዕብራይስጡ መጽሐፍ ቅዱስ በሴጽቴዋጀንት መጽሐፍ ቅዱስ እንደምናየው ወደ ግሪክ ቋንቋ ሲተረጎም፣ ምሁራን የሰቆቃው ኤርምያስ ጸሐፊም ኤርምያስ እራሱ መሆኑን ጽፈዋል። ስለዚህ በአማርኛው መጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ርእሱ በኤርምያስ የቀረበ እንጉርጉር ነው ይላል።

እንደ እውነቱ ከሆነ ግን ሰቆቃው ኤርምያስን ማን እንደጻፈው በትክክል አናውቅም። የምናውቀው ነገር ቢኖር የዚህ መጽሐፍ ጸሐፊ ማን ይሁን ማንም፣ ባቢሎኖውያን ኢየሩሳሌምን ባጠፉ ጊዜ የነበረ ሰው እንደሆነ

ነው። አይሁድም ሆኑ ክርስቲያኖች የዚህ መጽሐፍ ጸሐፊ ኤርምያስ እንደሆነ ያምናሉ። ኤርምያስ የኢየሩሳሌምን ጥፋት ያየ ሰው እንደሆነ እናውቃለን። ጸሐፊው ኤርምያስ እንደሆነ እንድናስብ የሚያደርጉትን አንዳንድ ተመሳሳይ ነገሮች በትንቢተ ኤርምያስና በሰቆቃው ኤርምያስ መካከል ይገኛሉ። ዳሩ ግን አንዳንድ ልዩነቶች ስላሉ፣ ስለ መጽሐፉ ጸሐፊ ማንነት የሚካሄደው የምሁራን ውዝግብ ቀጥሎአል። ስለዚህ ጸሐፊው ኤርምያስ እንደሆነ መገመት ቢቻልም፣ እርግጠኛ መሆን ግን አይቻልም።

መጽሐፉ የተጻፈው ኢየሩሳሌም በተደመሰሰችበትና አይሁድ በተግረኩበት በ586 ዓ.ዓ. ሳይሆን አይቀርም።

የሰቆቃው ኤርምያስ አወቃቀርና አስተዋጽኦ

ሰቆቃው ኤርምያስ አምስት የተለያዩ ግጥሞችን የያዘ ነው። የመጀመሪያዎቹ አራት ግጥሞች አይሁድ እንጉርጉሮውን ወይም ዜግውን ለማጥናት ይረዳቸው ዘንድ የሚጠቀሙበትን የአጻጻፍ ስልት የተከተለ ነው። እያንዳንዱ ጥቅስ ወይም ተከታታይ ጥቅሶች ተከታታይ ፊደላትን ይጠቀማሉ። ለምሳሌ በምዕራፍ አንድና ሁለት የግጥሞቹ 22 ቊጥሮች የሚጀምሩት በአይሁድ የፊደላት ሥርዓት ውስጥ ያሉትን ተከታታይ ፊደላት በመጠቀም ነው። ከመጽሐፉ ጠቅላላ ምዕራፎች ይበልጥ ጠቃሚ በሆነው በምዕራፍ ሦስት እያንዳንዳቸው ሦስት ተከታታይ ቊጥሮች በፊደላቱ ውስጥ ባሉ ተመሳሳይ ፊደል የሚጀምሩ ናቸው።

የሚከተለው የሰቆቃው ኤርምያስ አስተዋጽኦ ነው፡ -

1. በኢየሩሳሌም ላይ ስለደረሰው ችግርና ኃዘን የተሰጠ ገለጻ (ሰቆቃው ኤርምያስ 1)፤
2. ጌታ በኢየሩሳሌም ላይ ስለ መቆጣቱ የቀረበ ገለጻ (ሰቆቃው ኤርምያስ 2)፤
3. የግጥሙ ጸሐፊ ስለሆነው ሰው ኃዘንና ተስፋ የቀረበ ገለጻ (ሰቆቃው ኤርምያስ 3)፤
4. ስለ ኢየሩሳሌም መከበብ የቀረበ ገለጻ (ሰቆቃው ኤርምያስ 4)፤
5. ስለ ኢየሩሳሌም መመለስ የግጥሙ ጸሐፊ የጸለየው ጸሎት (ሰቆቃው ኤርምያስ 5)።

የሰቆቃወ ኤርምያስ ዓላማ

በእውነት ላይ ተመሥርቶ በትረካ መልክ የሚቀርብ ጽሑፍ የሚናገረው ለአእምሮ ሲሆን፤ ግጥም ግን ለልብ ይናገራል የሚል ፈሊጥ አለ። 2ኛ ነገሥት፤ 2ኛ ዜናና የትንቢተ ኤርምያስ በእውነት ላይ ተመሥርተው የኢየሩሳሌምን ውድቀት ገልጸዋል። ነገር ግን ይህ በወቅቱ በአይሁድ ላይ የነበረውን ጥልቅ የኃዘን ስሜት አይገልጽም። የደረሰባቸውን ጉዳት በሚገባ ለመግለጽ ሰቆቃወ ኤርምያስ በግጥም መልክ ተጻፈ።

የሰቆቃወ ኤርምያስ የተጻፈባቸው ሁለት ዐበይት ምክንያቶች አሉ፡-

1. የሰቆቃወ ኤርምያስ የተጻፈው የዳዊት ከተማና ቤተ መቅደሱ የነበረበት የጽዮን ተራራ በመደምሰሱ፤ የተመረጡት የእግዚአብሔር ሕዝብም ተሸንፈው በመማረካቸው ምክንያት የነበረውን ጥልቅ ኃዘን ለመግለጥ ነበር። ይህ መጽሐፍ ብዙ ሕዝብ መሞታቸውን፤ ወላጅ እናቶች እንኳ ልጆቻቸውን እስኪበሉ ድረስ ራሳቸውን መጽናቱን፤ የሕዝቡን ወደ ምርኮ መወሰድና የቤተ መቅደስ አምልኮ መቅረቱን ይገልጻል። ይህ መጽሐፍ ከዚህ ቀደም ስለሆነው ነገር ለአይሁድ የሚያስታውስ ብቻ ሳይሆን፤ የእግዚአብሔር ሕዝብ ለእርሱ በማይታዘዙበት ጊዜ ምን እንደሚደርስባቸው ያለማቋረጥ የሚያስታውሰን መጽሐፍ ነው።

(ማስታወሻ፡- ጽዮን የሚለው ቃል የተገኘው ቤተ መቅደሱ ከተሠራበት ተራራ ነው። ቆይቶ ይህ ቃል የኢየሩሳሌም ሌላው ስሟ ሆኗል)።

2. ሰቆቃወ ኤርምያስ የተጻፈበት ሌላው ምክንያት በዘዳግም 28 በሙሴ የተሰጡ ማስጠንቀቂያዎች በሙሉ በኢየሩሳሌም ውድቀት መፈጸማቸውን ለማሳየት ነበር።

16ኛ ጥያቄ፡ ሰቆቃወ ኤርምያስ ከተጻፈባቸው ከእነዚህ ሁለት ምክንያቶች ምን መንፈሳዊ ትምህርቶችን መማር እንችላለን?

በሰቆቃወ ኤርምያስ ውስጥ የሚታዩ ዐበይት እውነቶች

ሰቆቃወ ኤርምያስ በኃዘንና በታላቅ ሥቃይ የተሞላ ጠንከር ያለ መጽሐፍ ነው። ነገር ግን ክርስቲያኖች ሊረዱት የሚገባ ጠቃሚ መጽሐፍ

ነው። ከዚህ ቀጥሎ በመጽሐፉ ውስጥ የሚገኙትን ዐበይት እውነቶችን እንመለከታለን፡-

1. ኃጢአት የሚያስከትላቸው ውጤቶች አሉት። ኃጢአት የእግዚአብሔርን ፍርድ ያመጣብናል። ፍርዱ በፍጥነት ላይፈጸም ይችላል። እግዚአብሔር አይሁድ ንስሐ ይገቡ ዘንድ ለብዙ መቶ ዓመታት በትዕግሥት ጠብቆአል። በመጨረሻ ግን እጅግ አስከፊ የሆነውን የኃጢአታቸውን ቅጣት አመጣባቸው (ሰቆ. ኤር. 1:5፤ 8-9፤ 4:13)። ባቢሎናውያን የእግዚአብሔር ፍርድ መሣሪያዎች ነበሩ (ሰቆ. ኤር. 1:12-15፤ 2:1-8)። ኃጢአት ወደ ሕይወታችን በሚያመጣው ኃዘን ግልቀስ የሚገባን ቢሆንም፤ ዋናው ነገር ንስሐ መግባታችንና ይቀበለን ዘንድ ሁልጊዜ ዝግጁ ወደሆነው ወደ እግዚአብሔር መመለሳችን ነው (ሰቆ. ኤር. 1:1-2፤ 3:40-42፤ 5:21-22)።
2. በመቀጣት ላይ ያለን ብንሆንም እንኳ የእግዚአብሔር ፍቅርና ርኅራኄ አያልቅም። ቅጣት እግዚአብሔር የራሱ የሆነውን ሕዝብ ወደራሱ ለመመለስ ያለውን ፍቅርና ፍላጎት የሚያመለክት እንጂ እግዚአብሔር እንደተወን የሚያሳይ ምልክት አይደለም (ሰቆ. ኤር. 3:21-25)።
3. እግዚአብሔር ሁልጊዜ ቃሉን ይፈጽማል። ለ200 ዓመታት እግዚአብሔር በኃጢአት ምክንያት ስለሚመጣው ጥፋት አስጠንቅቆ ነበር። በዚያን ጊዜ ይህ ቃሉ የሚፈጸም አይመስልም ነበር። አንድ ቀን ግን እግዚአብሔር እንደተናገረው የኢየሩሳሌም ከተማ ወደቀች፤ ሕዝቡም ተማረከ።

17ኛ ጥያቄ፡ ክርስቲያኖች ሁሉ እነዚህን ሦስት ትምህርቶች ሊማሩ የሚፈልጉት ለምንድን ነው?

18ኛ ጥያቄ፡ ሰቆቃው ኤርምያስ 1-5 አንብብ። ሀ) በዚህ መጽሐፍ ውስጥ ከምናያቸው የጸሐፊው ስሜቶች መካከል አንዳንዶቹን ጥቀስ። እነዚህ ስሜቶች እንዴት ተሰምተውሃል? ለ) ኢየሩሳሌም በወደቀች ጊዜ ከተፈጸሙት ክፉ ድርጊቶች አንዳንዶቹን ግለጽ። ሐ) ይህ መጽሐፍ ስለ ኃጢአት የሚያስተምረው ምንድን ነው? መ) ይህ መጽሐፍ ስለ እግዚአብሔር ምን ያስተምረናል? ሠ) ንስሐ ገብተን በምንመለስበት ጊዜ ስለሚገኘው የእግዚአብሔር ይቅርታ ይህ መጽሐፍ

ምን ያስተምረናል? ረ) ይህን መጽሐፍ በቤተ ክርስቲያን ውስጥ የሚገኙትን ሌሎች ሰዎችን ለማስተማር የምትችልበትን መንገድ ዐቅድ።

5ኛ ቀን፡ -

የዚህን ሳምንት ትምህርት ክልስና ለሳምንታዊ ስብሰባ ዝግጅት ይረዳህ ዘንድ የውይይት ጥያቄዎችን ተመልከት።

ሳምንታዊ ስብሰባ

1. ሳምንታዊ የአምልኮ ጊዜ

2. ጸሎት

3. የትምህርቱ ክለሳ

4. የውይይት ጊዜ

ሀ. 1) የሃይማኖት መሪዎች ኤርምያስን የተቃወሙት እንዴት ነበር?
2) ኤርምያስ የእግዚአብሔርን ቃል በድፍረት በመናገሩ ምን ስደት አጋጠመው? 3) በኢትዮጵያ ውስጥ ስደት ወይም ተቃውሞ ብዙ ጊዜ ከሃይማኖት መሪዎች የሚመጣው እንዴት ነው? ከሕይወትህ ምሳሌዎችን ስጥ። 4) ስለ እግዚአብሔር ቃል በምንሰደድበት ጊዜ ማድረግ ስላለብን ነገር ኤርምያስ ምን ያስተምረናል?

ለ. 1) ብዙ ክርስቲያኖች መልካም የሆኑ ክርስቲያኖች መከራ እንደማይቀበሉና እግዚአብሔር እንደሚያድናቸው የሚያስተምሩን ለምንድን ነው? 2) ይህ ትምህርት ስሕተት እንደሆነ ከኤርምያስ ሕይወት እንዴት እንማራለን? 3) ክርስቲያን መከራ የሚቀበልባቸውን የተለያዩ ዓላማዎች ጥቀስ (በ2ኛ ቀን ትምህርት የተሰጠውን ዝርዝር ተመልከት።) እግዚአብሔር መከራን እንድትቀበል ያደረገባቸውን የተለያዩ ምክንያቶች ከሕይወትህ ጋር በማያያዝ መግለጫ ስጥ።

ሐ. 1) ይሁዳ ኃጢአት በመሥራትዋ መጨረሻዋ ምን ሆነ? 2) ዛሬም ቢሆን ይህ ነገር ለቤተ ክርስቲያን ማስጠንቀቂያ የሚሆነው እንዴት ነው? 3) ከትንቢተ ኤርምያስና ከሰቆቃወ ኤርምያስ ስለ

እግዚአብሔር ባሕርይና ለጋጢአት ስለሚሰጠው ምላሽ ምን እንግራለን?

- መ. 1) እግዚአብሔር በኤርምያስ ዘመን ሕዝቡን የተቃወሙትንና ለቃሉ አንታዘዝም ያሉትን ሕዝቦች እንዴት ቀጣቸው? 2) እግዚአብሔር በዚህ ዘመን ከሕዝቦችና ከመንግሥታት መሪዎች ጋር ስላለው ግንኙነት ከኤርምያስ ምን ትምህርት መማር እንችላለን? 3) ይህ ነገር በመንግሥት ወይም በቤተ ክርስቲያን የአመራር ስፍራ ላይ ለሚገኙ ክርስቲያኖች እንዴት ማስጠንቀቂያ ይሆናል? 4) በዚህ ክፉ ዘመን ለሚኖሩ ክርስቲያኖች ይህ እውነት ማበረታቻ የሚሆነው እንዴት ነው?

5. ጸሎት።

ትምህርት አሥራ ሁለት

1ኛ ቀን፡- የትንቢተ ሕዝቅኤል መግቢያ

የትንቢት መጻሕፍትን በምናጠናበት ጊዜ ኃጢአት በእግዚአብሔር ሕዝብ ወይም በአንድ አገር ሕዝብ ላይ እንዴት ከእግዚአብሔር ዘንድ ፍርድን ወይም የሥነ ሥርዓት ቅጣትን እንደሚያስከትል በተደጋጋሚ ተመልክተናል። ይህ የሥነ ሥርዓት ቅጣት በእግዚአብሔር ሕዝብ ላይ በሚደርስበት ጊዜ ሕዝቡ ከሚከተሉት ሁለት ምላሾች አንዱን መስጠታቸው የማይቀር ነው፡- አንድም ከእግዚአብሔር የሥነ ሥርዓት ቅጣት ተምረው ከኃጢአታቸው በንስሐ በመመለስ እግዚአብሔርን በሚያስከብር መንገድ ይኖራሉ አልያም ንስሐ ለመግባት ፈቃደኞች ባለመሆን፤ እግዚአብሔር ትክክል እንዳልሆነ በማጥረምና በመንፈሳዊ ሕይወታቸው ማደግን በማቆም በእምቢተኝነታቸው ይቀጥላሉ።

1ኛ ጥያቄ፡ ሀ) በሕይወትህ እግዚአብሔር ቀጥቶህ ንስሐ ለመግባትና በመንፈሳዊ ሕይወትህ ለማደግ ፈቃደኛ ያልሆንክበትን ጊዜ ጥቀስ። ለ) እግዚአብሔር በሕይወትህ ቀጥቶህ ፈጥነህ ንስሐ በመግባትህ፤ ከቅጣቱ መንፈሳዊ ዕድገት ያገኘህበትን ጊዜ ጥቀስ። ሐ) እግዚአብሔር በሚቀጣቸው ጊዜ ለመለወጥ ፈቃደኞች ያልሆኑ ሰዎችን ከቤተ ክርስቲያን ወይም ከሌሎች እምነት ተከታዮች በመጥቀስ መግለጫ አቅርብ። መ) ሰዎች በአስቸጋሪ ሁኔታ ውስጥ በሚሆኑባቸው በርካታ ጊዜያት እንኳ ንስሐ ለመግባት እጅግ የሚዘገዩት ለምን ይመስልሃል?

ሕዝቅኤል የኖረው እግዚአብሔር በይሁዳ ሕዝብ ላይ በፈረደበት ጊዜ ነበር። ሕዝቅኤል እግዚአብሔርን የሚፈራ ሰው ነበር። ነገር ግን ብዙዎቹ እግዚአብሔርን የማያከብሩና ኃጢአትን የሚያዘወትሩ ስለነበሩ፤ ሕዝቅኤልም ከእነርሱ ጋር መከራ ተቀበለ። የእግዚአብሔር ፍርድ የተገለጠው ደረጃ በደረጃ ነበር። በመጀመሪያ፤ ጥቂት የኢየሩሳሌም መሪዎች በ605 ዓ.ዓ. ተማርከው ሄዱ። አይሁድ ግን ንስሐ ለመግባት ፈቃደኞች አልነበሩም። በሁለተኛ ደረጃ፤ እግዚአብሔር ሕዝቅኤልን ጨምሮ አብዛኞቹ የአገሪቱ ታዋቂ ዜጎች በ597 ዓ.ዓ. ተማርከው እንዲሄዱ አደረገ፤ ዳሩ ግን አሁንም በምርኮ የተወሰዱትም ሆኑ

በኢየሩሳሌም የቀሩት መንገዳቸውን አልቀየሩም። በመጨረሻ፡ በ586 ዓ.ዓ. እግዚአብሔር ከተማዋ እንድትጠፋና አብዛኛው ሕዝብ እንዲማረክ አደረገ። ሕዝቡ ወደ እግዚአብሔር ለመመለስ ፈቃደኞች ከመሆናቸው በፊት ረጅም ዓመታትን በምርኮ አሳለፉ።

ያለፉት ሁለት ትምህርቶች እንደሚያሳዩን በኢየሩሳሌም ለቀሩት አይሁድ የእግዚአብሔርን ቃል ተቀብሎ የሚያመጣው ዋናው ነቢይ ኤርምያስ ነበር። በሌላ በኩል ደግሞ ወደ ባቢሎን ተማርከው ለሄዱ አይሁድ የእግዚአብሔርን መልእክት የሚያስተላልፈው ነቢይ ሕዝቅኤል ነበር። ሕዝቅኤል በምርኮ ላይ የነበረ ነቢይ ቢሆንም፡ አብዛኛው መልእክቱ ግን በኢየሩሳሌም የሚኖሩ አይሁድን የሚመለከት ነበር። ከኢየሩሳሌም ውድቀት በኋላ ግን ሕዝቅኤል ወደ መሢሐ ወደ ኢየሱስ ክርስቶስ የመጨረሻ ታላቅ መንግሥት በማመልከት፡ በምርኮ የነበሩትን አይሁዳውያን ማጽናናት ፈለገ።

የትንቢተ ሕዝቅኤል ጸሐፊ

2ኛ ጥያቄ፡ ሕዝቅኤል 1:3 አንብብ። ሀ) የመጽሐፉ ጸሐፊ ማን ነው? ለ) የሕዝቅኤል ሙያ ምን ነበር? ሐ) ሕዝቅኤል የእግዚአብሔር ጥሪ ሲደርሰው የት ነበር? መ) ስለ ሕዝቅኤል ከመጽሐፍ ቅዱስ መዝገበ ቃላት አንብብ። ስለ ግል ሕይወቱ የተለያዩ ነገሮችን ዘርዝር።

ትንቢተ ሕዝቅኤል የተሰየመው በጸሐፊው በሕዝቅኤል ስም ነው። ሕዝቅኤል የተወለደው በይሁዳ ምድር ሲሆን ዘመኑም ከ622-621 ዓ.ዓ. ነበር። የሕዝቅኤል አባትና እናት ከሌዊ ነገድ የሆኑ የኦርን ዝርያዎች ነበሩ። ስለዚህ ሕዝቅኤል በኢየሩሳሌም ባደገበት ጊዜ አባቱና ሌሎች ዘመዶቹ በቤተ መቅደስ አካባቢ ሲያገለግሉ ሳይመለከት አልቀረም። ሕዝቅኤል ሲወለድ እግዚአብሔርን ይፈራ የነበረው ንጉሥ ኢየሱያስ በይሁዳ መንፈሳዊ ተሐድሶ በማካሄድ ላይ ነበር። የሕዝቅኤል ቤተሰብ ታማኝ የሆኑ የእግዚአብሔር ተከታዮችና የንጉሥ ኢየሱያስ አማካሪዎችም ሳይሆኑ አልቀሩም። ሕዝቅኤል በኢየሱያስ ዘመን በነቢይነት ያገለግል ስለነበረው ስለ ኤርምያስ እንደሰማ ጥርጥር የለውም። የ12 ዓመት ልጅ ሳለ ንጉሥ ኢየሱያስ ሞተና ሕዝቅኤል የሕዝቡን ፈጣን መንፈሳዊ ውድቀት ተመለከተ። የ16 ወይም የ17 ዓመት ልጅ በነበረ ጊዜ

ዳንኤልና ሌሎች አይሁዳውያን ተማርከው የሄዱበትን የመጀመሪያውን ጉዞ ተመልክቷል።

ሕዝቅኤል የ25 ዓመት ሳለ፣ ኮቦር ወንዝ አጠገብ ወደምትገኝ ቴል-አቢብ ወደተባለች የባቢሎን ምድር ተማርኮ ሄደ። ይህም ብዙ አይሁድ ተማርከው የሄዱበት ስፍራ ነበር። ስፍራው በባቢሎን አጠገብ የሚገኝ ሲሆን፣ የኮቦር ወንዝ ባቢሎናውያን ከኤፍራጥስ ወንዝ አጠገብ የገነቡት መስኖ አካል ሳይሆን አይቀርም። ሕዝቅኤል በ597 ዓ.ዓ. በተፈጸመው ሁለተኛ ዙር ምርኮኛ ሰው ነበር። በዚህ ምርኮ ከይሁዳ ወደ ባቢሎን የተጓዙት ሰዎች ብዛት 10000 ያህል ነበር። በዚህ ጊዜ ሕዝቅኤል ከቤተ መቅደሱ፣ ከቤተሰቡና ከሚወዳት ኢየሩሳሌም ተለየ።

ሕዝቅኤል ከካህን ቤተሰብ የተገኘ ከመሆኑም ሌላ፣ ነቢይም ነበር። የነቢይነት አገልግሎት ጥሪውን የተቀበለው ከኢየሩሳሌም መደምሰስ 6 ዓመታት ቀደም ብሎ በ593 ዓ.ዓ. ነበር። ሕዝቅኤል በቅርብ የሚፈጸመውን የኢየሩሳሌምን ጥፋት ተንብዮ ስለነበር መልእክቱ ከኤርምያስ መልእክት ጋር ተመሳሳይ ነበር። ሕዝቅኤል ከተነበያቸው ትንቢቶች የመጨረሻው በ571 ዓ.ዓ. የተነበየው ነበር። ሕዝቅኤል የንጉሥ የአኪንን ከወገኒ መለቀቅ ስላልገለጸ ከ562 ዓ.ዓ. በፊት ሳይሞት አልቀረም።

ሕዝቅኤል በኢየሩሳሌም ቀርቶ ቢሆን ኖሮ በቤተ መቅደስ ውስጥ የሚያገለግል ካህን ይሆን ነበር። ሕዝቅኤል በምርኮ ምድር እንደ አይሁድ የሃይማኖት መሪ ይታይ ነበር። እንዲሁም በምርኮ ምድር ለነበሩ ሰዎች ነቢይ ይሆን ዘንድ በእግዚአብሔር ተመርጦ ነበር። ሚስት ያገባ ቢሆንም፣ በኢየሩሳሌም ላይ ከበባ በተጀመረ ጊዜ ሚስቱ ሞተችበት (ሕዝቅኤል 24: 18)። ሕዝቅኤል ለ22 ዓመታት አገልግሏል፤ አገልግሎቱም በሁለት ዐበይት ክፍለ ጊዜያት ተከፍሎ ሊታይ ይችላል፤

1. ከ593-586 ዓ.ዓ. :- (ከኢየሩሳሌም ውድቀት በፊት) ሕዝቅኤል ኢየሩሳሌም እስከምትወድቅና ትንቢቶች እስከሚፈጸሙ ድረስ በይሁዳና በኢየሩሳሌም ላይ ፈጥኖ ስለሚመጣው ጥፋት ሰብኳል።

2. ከ586-571 ዓ.ዓ. (ከኢየሩሳሌም ውድቀት በኋላ) ሕዝቅኤል ስለ አይሁድ ሕዝብ መመለስና ስለ ቤተ መቅደሱ እንደገና መሠራት ተነበየ።

ሕዝቅኤል ደፋር የሆነ የእግዚአብሔር ቃል አቀባይ ነበር። እንደ ኤርምያስ ስደት ባይገጥመውም እንኳ በምርኮ የነበሩ አይሁድ መሳላቅና ተቃውሞ ገጥሞታል። እግዚአብሔር ከማንኛውም ነቢይ ይልቅ የምርኮውን እውነታ በአካል እንዲገልጥ አድርጎታል። ልክ ዛሬ በድራማ ወይም ተውኔት እንደምናደርገው ትንቢቶችን በምሳሌያዊ አደራረግ እግዚአብሔር ሕዝቅኤልን እንዲያሳይ ጠይቆት ነበር። ሕዝቅኤል የእግዚአብሔር መልእክት ለሕዝቡ በግልጽና በትክክል እንዲደርስ በማለት ሞኝ ለመምሰልና የግል ምቹቱን ለመተው ፍጹም ፈቃደኛ ነበር።

ሕዝቅኤል የእግዚአብሔር ቃል አቀባይ ሆኖ ያገለገለው ኤርምያስና ዳንኤል ያገለገሉ በነበሩበት ዘመን ነው። ኤርምያስ የኖረውና ያገለገለው በኢየሩሳሌም፣ በኋላም በግብፅ፣ ዳንኤል ደግሞ በባቢሎን ቤተ መንግሥት ሲሆን ሕዝቅኤል ያገለገለው ግን ከባቢሎን ከተማ ውጭ በምርኮኞች መካከል ነበር።

የትንቢተ ሕዝቅኤል ታሪካዊ ሥረ- መሠረት

ሕዝቅኤል በተወለደበት ጊዜ ለይሁዳ ሕዝብ ነገሮች ሁሉ አበረታች ይመስሉ ነበር። አገሪቱ እግዚአብሔር በይሁዳ ላይ የሚያመጣውን ቅጣት ካረጋገጠበት ከክፉው ንጉሥ ከምናሴ ግዛት ገና እርይ ብላ ነበር (2ኛ ነገሥት 21:9-15፤ 24:3-4)። ንጉሥ ኢዮስያስ መንፈሳዊ ተሐድሶውን ጀምሮ ስለነበር አገሪቱ እግዚአብሔርን በንጽሕና የምታመልክበት ጊዜ የደረሰ ይመስል ነበር። በዚህ ጊዜ የአሕዛብ መንግሥታት በጣም ደካሞች ስለነበሩ ይሁዳ የአሦር መንግሥት የፈጠረባት አለመረጋጋት ካለፈ በኋላ የሰላም አየር የምትተነፍስበት ጊዜ ነበር።

በ609 ዓ.ዓ. ግን ነገሮች በድንገት ተቀየሩ። ንጉሥ ኢዮስያስ ከግብፃውያን ጋር በተደረገ ጦርነት ተገደለ። ልጁ ኢዮአካዝ ደግሞ ተግርኮ ወደ ግብፅ ሄደ። ኢዮአቂም በትረ ሥልጣኑን ጨበጠ። ኢዮአቂም ክፉ ነበርና ንጉሥ ኢዮስያስ ያካሄደውን መንፈሳዊ ተሐድሶ አበላሸው።

ባቢሉን ወዲያውኑ ኢየሐቄምን አስገበረችው። ዳንኤልና ሌሎችም ተማርከው ሄዱ።

በ598 ዓ.ዓ. ባቢሉናውያን ግብፅን በጦርነት ማሸነፍ በተሳናቸው ጊዜ ንጉሥ ኢየሐቄም በባቢሉናውያን ላይ ለማመፅ ወሰነ። ከባቢሉን ጋር በሚያደርገው ውጊያ ግብፃውያን ይረዱኛል ብሎ አሰበ። ግብፃውያን ግን አይሁዳውያንን አልረዱም። ስለዚህ በ597 ዓ.ዓ. ንጉሥ ኢየሐቄም ሞተና ንጉሥ ዮአኪን በእርሱ ፈንታ ነገሠ። ዮአኪን ለሦስት ወራት ብቻ ከገዛ በኋላ ከሕዝቅኤል ጋር ተማርኮ ወደ ባቢሉን ተወሰደ። ባቢሉናውያን በንጉሥ ዮአኪን ምትክ ንጉሥ ሴዴቅያስን ሾሙት። በ594 ዓ.ዓ. ሴዴቅያስ ወደ ባቢሉን በመሄድ የጣዖት አምልኮን የሚጨምር አክብሮት ለባቢሉን መሪ አቀረበ። ከአንድ ዓመት በኋላ ሕዝቅኤል ከእግዚአብሔር ጥሪ በመቀበል ኢየሩሳሌም ፈጽማ እንደምትጠፋ ተነበየ። ሴዴቅያስም በባቢሉን ላይ ዓመፀ። የባቢሉን ጦር በታላቅ ቊጣ ወደ ኢየሩሳሌም መጣ። በብዙ ሺህ የሚቁጠሩ ሰዎች በጦርነት፣ ከጦርነቱ ጋር በተያያዘ የበሽታ መቅሠፍቶችና በኢየሩሳሌም ከተማ የሚበላ ነገር በመጥፋቱ በራብ አለቁ። በመጨረሻ በ586 ዓ.ዓ. ከተማዋ ወደቀች። ከ400 ዓመታት በፊት ሰሎሞን የሠራው ቤተ መቅደስ መቃጠል ብቻ ሳይሆን በድንጋይ ላይ ድንጋይ ሆኖ ፈራረሰ። በከተማዋ ውስጥ የነበሩ ሕንጻዎችና ቅጥሮች ፈራረሱ። ሕዝቡም ተማርከው ሄዱ። በዚህም ከዳዊት የዘር ግንድ የሚመጡ የይሁዳ ነገሥታት ነገር አበቃ።

በ597 ዓ.ዓ. የተማረኩ ሰዎች ከሚወዱት አገራቸው መለየት ሥነ-ልቦናዊ ተጽዕኖ ቢደርስባቸውም፣ ጥሩ ኑሮ ይኖሩ ነበር። የሚያርሱት መሬት ተሰጥቶአቸው ነበር። መነገድም ይችሉ ነበር። ትልቁ ችግራቸው በባቢሉን ተረጋግተው እንዳይኖሩ ይልቁኑ ወደ ኢየሩሳሌም ለመመለስ እንዲዘጋጁ ሐሰተኞች ነቢያት ያመጡላቸው የነበረው የሐሰት መልእክት ነበር። እነዚህ ነቢያት ባቢሉን ፈጥና እንደምትወድቅ ይናገሩ ነበር። ኤርምያስና ሕዝቅኤል እነዚህን ሐሰተኞች ነቢያት በመዋጋት ምርኮው ለረጅም ጊዜ የሚቀጥል ስለሆነ ተረጋግተው እንዲኖሩ ለሕዝቡ መግለጥ ነበረባቸው። ኢየሩሳሌም ከተደመሰሰችና በብዙ ሺህ የሚቁጠሩ ሌሎች አይሁዳውያን ተማርከው ከሄዱ በኋላ፣ እግዚአብሔር አሁንም ቢሆን ለእነርሱ ዕቅድ እንዳለው በመግለጥ ሕዝቅኤል እንዲያበረታታቸው

ፈለገ። ከምርኮ እንደሚመለሱ፣ ከተማይቱና ቤተ መቅደሱ እንደገና እንደሚሠሩ አሕዛብም እንደሚፈረድባቸው ነገራቸው።

ስለ ትንቢተ ሕዝቅኤል መጽሐፍ

በጥንታውያን አይሁድ ዘንድ የትንቢተ ሕዝቅኤል መጽሐፍ እንደ ቅዱሳት መጻሕፍት ወዲያውኑ ተቀባይነትን አላገኘም ነበር። ይህ የሆነበት ምክንያት ሕዝቅኤል በመሢሐ ጊዜ ስለሚሆን የመሥዋዕት አቀራረብ ያሳየበት መንገድና በሙሴ ሕግ ውስጥ ከተገለጸው የመሥዋዕት ሥርዓት ፈጽሞ የተለየ ስለነበር ነው። ይሁን እንጂ የመጽሐፉን ታላቅነትና ለሕዝቅኤል የተሰጠውን የእግዚአብሔር ቃል የያዘ መሆኑን ለመካድ አልቻሉም። እንዲያውም ሕዝቅኤል 49 ጊዜ ያህል የእግዚአብሔር ቃል ወደ እርሱ እንደመጣ ተናግሯል። በመጨረሻም አይሁድ መጽሐፉ የቅዱሳት መጻሕፍት አካል መሆኑን በመቀበል፣ ይህ የመሥዋዕት አቀራረብ ልዩነት ከሙሴ ሕግ ጋር የሚጣጣመው መሢሐ በሚመጣበት ጊዜ ብቻ እንደሆነ ተናግረዋል።

ትንቢተ ሕዝቅኤል ከኤርምያስ የሚለየው በጊዜ ቅደም ተከተል መሠረት በመጻፉ ነው። ከብሉይ ኪዳን የትንቢት መጻሕፍት ሁሉ ይልቅ ትክክለኛ በሆነ የጊዜ ቅደም ተከተል መሠረት የተጻፈ መጽሐፍ ትንቢተ ሕዝቅኤል ነው። ከሕዝቅኤል መልእክቶች መካከል አሥራ ሦስቱ ንጉሥ ዮአኪን የተማረከበትን ቀን ወርና ዓመት የሚጠቅሱ ናቸው። ሕዝቅኤል የነቢይነት ጥሪውን የተቀበለው በሐምሌ 593 ዓ.ዓ. ሲሆን፣ የመጨረሻ መልእክቱን የተናገረው ደግሞ በሚያዝያ 571 ዓ.ዓ. ነበር።

የሕዝቅኤል ትንቢቶች የተነገሩባቸውን ጊዜያት የሚያሳየውን የሚከተለውን ሠንጠረዥ ተመልከት፡-

1. ስለ ሰረገላ ያየው የእግዚአብሔር ሕዝ. 1:1-3 ሰኔ 593 ዓ.ዓ.

ራእይ

2. ሕዝቅኤል ጠባቂ ለመሆን ተጠራ ሕዝ. 3:16 ሰኔ 593 ዓ.ዓ.

3. ስለ ቤተ መቅደስ ያየው ራእይ ሕዝ. 8:1 መስከረም 592 ዓ.ዓ.

4. ለሽማግሌዎች የተነገረ መልእክት ሕዝ. 20:1 ነሐሴ 591 ዓ.ዓ.

5. የኢየሩሳሌም ለሁለተኛ ጊዜ መያዝ ሕዝ. 24:1 ጥር. 588 ዓ.ዓ.

6. በጢሮስ ላይ የሚመጣ ፍርድ ሕዝ. 26:1 ሚያዝያ 587 ዓ.ዓ.
7. በግብፅ ላይ የሚመጣ ፍርድ ሕዝ. 29:1 ጥር 587 ዓ.ዓ.
8. በግብፅ ላይ የሚመጣ ፍርድ ሕዝ. 29:17 ሚያዝያ 571 ዓ.ዓ.
9. በግብፅ ላይ የሚመጣ ፍርድ ሕዝ. 30:20 ሚያዝያ 587 ዓ.ዓ.
10. በግብፅ ላይ የሚመጣ ፍርድ ሕዝ. 31:1 ሰኔ 587 ዓ.ዓ.
11. ስለ ፈርዖን (የግብፅ ንጉሥ) ሕዝ. 32:1 መጋቢት 585 ዓ.ዓ.

የቀረበ ሙሾ

12. ስለ ግብፅ የቀረበ ሙሾ ሕዝ. 32:17 ሚያዝያ 586 ዓ.ዓ.
13. የኢየሩሳሌም ውድቀት ሕዝ. 33:21 ጥር 586 ዓ.ዓ.
14. ስለ አዲሱ ቤተ መቅደስ ሕዝ. 40:1 ሚያዝያ 573 ዓ.ዓ.

የተገለጠ ራእይ

ትንቢተ ሕዝቅኤል በርካታ የሆኑ ልዩ ገጽታዎች አሉት፡-

1. ሕዝቅኤል ከማንኛውም የብሉይ ኪዳን ትንቢት መጻሕፍት በላቀ ሁኔታ (ለምሳሌ፡- ሕዝቅኤል 15 እና 16) በርካታ ምልክቶችንና ምሳሌዎችን ይጠቀማል። ለምሳሌ ሕዝቅኤል ብዙ አገሮችን በሕይወት እንዳሉ ፍጥረታት አድርጎ ያቀርባል። ኢየሩሳሌምና ሰማርያ በአመንዝራ ሴቶች፣ የዳዊት ንጉሣዊ የዘር ግንድ በአንበሳ ዋሻና በወይን ተክል፣ ግብፅ በአዘ፣ ባቢሎን ደግሞ በንሥር ተመስለው ቀርበዋል።
2. ሕዝቅኤል የነቢይነት መልእክቱን ለማስተላለፍ በአሁኑ ጊዜ በየአብያተ ክርስቲያናታችን እንደምናቀርባቸው ተውኔቶች (ድራማዎች) በተግባር በማሳየት ያቀርብ ነበር (ለምሳሌ፡- ሕዝቅኤል 3:22-26፤ 4:1-3)። እነዚህ በገቢር የሚታዩ ትዕይንቶች የፍርድን ቃል እየሰሙ ንስሐ እንዳይገቡ ልባቸውን ያጠነክሩትን አይሁድ ለማስደንገጥ የቀረቡ ነበሩ።
3. ሕዝቅኤል ጠንከር ያለና የሚያስቈጣ ቋንቋ በመጠቀም፣ ሕዝቡን በእግዚአብሔር አመለካከት ኃጢአት ምን ያህል ከፋ እንደሆነ

ለግስገንዘብ ሊያስደነግጣቸው ይሞክር ነበር (ለምሳሌ፡- ኢየሩሳሌምን አመንዝራይቱ እያለ ይጠራታል)።

4. አብዛኛዎቹ የትንቢት መጻሕፍት የተጻፉት በግጥምና ቅኔ የአጻጻፍ ስልት ሲሆን፤ የትንቢተ ሕዝቅኤል አብዛኛው ክፍል ግን የተጻፈው በስድ ንባብ አጻጻፍ ስልት ነው።

5. ሕዝቅኤል መልእክቶቹን የተቀበለው በራእይ አማካይነት ነበር (ለምሳሌ፡- ሕዝቅኤል 1-3)። ከሕዝቅኤል በፊት ብዙ ነቢያት መልእክታቸውን በራእይ ሲቀበሉ አናይም። ራእይ ካላቸው ደግሞ ራእያቸው እንግዳ በሆኑ ተምሳሌቶች የተሞላ አልነበረም። ከሕዝቅኤል ጀምሮ ግን ነቢያት በብዙ ምልክቶች የተሞሉ ራእዮችን የመቀበል ዝንባሌያቸው ጨምሯል። የዚህ ዓይነቱ ትንቢት «አፓካሊፕቲክ» ትንቢት በመባል ይታወቃል። በዚህ ዓይነት ትንቢት ውስጥ ጨርሶ ያልተለመዱና በክፍተኛ ደረጃ ተምሳሌታዊ የሆኑ ራእዮች ይኖራሉ። በመንፈስ የሚደረጉ ጉዞዎች፤ የመላእክት ጉብኝት፤ እግዚአብሔር በሚሰጠው ፍርድ ወዘተ በተፈጥሮ ላይ ላለው የበላይ ተቂጣጣሪነት የሚሰጥ ትኩረት ይታያል። ከእንደነዚህ ዓይነት የትንቢት መጻሕፍት የሚመደቡት ሌሎች የመጽሐፍ ቅዱስ ክፍሎች ዳንኤልና ዘካርያስ፤ ከአዲስ ኪዳን ደግሞ የዮሐንስ ራእይ ናቸው።

የትንቢተ ሕዝቅኤል አስተዋጽኦ

1. የሕዝቅኤል ለነቢይነት መጠራት (ሕዝ. 1-3)፤

2. በኢየሩሳሌምና በይሁዳ ላይ የተነገሩ ትንቢቶች (ሕዝ. 4-24)፤

3. በተለያዩ የአሕዛብ መንግሥታት ላይ የተነገሩ ትንቢቶች (ሕዝ. 25-32)፤

4. ስለ ወደፊቱ የእስራኤል መመለስ የተነገሩ ትንቢቶች (ሕዝ. 33-48)።

የትንቢተ ሕዝቅኤል ዓላማ

ሕዝቅኤል ይህን መጽሐፍ ለምን እንደ ጻፈው ለመረዳት፤ ሕዝቅኤል ያገለገለው ከኢየሩሳሌም ውድቀት ጥቂት ቀደም ብሎና ከውድቀቷ

በኋላም ለጥቂት ጊዜያት መሆኑን ማስታወስ ጠቃሚ ነው። ሕዝቅኤል ይህን መጽሐፍ የጻፈባቸው ሦስት ዋና ዋና ዓላማዎች ነበሩ፡-

1. ሕዝቅኤል ጠባቂና የእግዚአብሔር ቃለ አቀባይ ስለነበር፤ ልባቸው ለደነደነባቸው አይሁድ የእግዚአብሔርን የማይለወጥ ፍርድ በመናገር የንስሐ ጥሪ ያቀርብ ነበር። ሕዝቅኤል የፍርዱን መልእክት በማስተላለፍ ሕዝቡ ንስሐ እንዲገቡ ጥሪ ከማድረግ ይልቅ ዝም ቢል ይቀለው እንደነበር እግዚአብሔር ያውቃል። ዳሩ ግን እግዚአብሔር ሕዝቡን ባያስጠነቅቅና ንስሐ ይገቡ ዘንድ ጥሪ ባያደርግላቸው፤ ለሕዝቡ መሞት ተጠያቂ እንደሚያደርገው በመግለጽ ሕዝቅኤልን አስጠነቀቀው። የትንቢተ ሕዝቅኤል የመጀመሪያ ክፍል (ከምዕራፍ 1-14) የሚያተኩረው በዚህ ዓላማ ላይ ነው።

3ኛ ጥያቄ፡ ሕዝቅኤል 3:16-21 አንብብ። ሀ) እግዚአብሔር ለሕዝቅኤል የሰጠው ማስጠንቀቂያ ምን ነበር? ለ) ስለ ኢየሱስ ክርስቶስ ምስክር ለሆንን ለእኛም ይህ ማስጠንቀቂያ እውነት የሚሆነው እንዴት ነው? ሐ) የበለጠ እንመሰክር ዘንድ ይህ እውነት ሊያበረታታን የሚገባው እንዴት ነው? መ) ብዙ ክርስቲያኖች የማይመሰክሩት ለምንድን ነው? እነዚህ ቊጥሮችስ ወንጌልን ለሌሎች በማካፈል የበለጠ ግልጽ ለመሆን የሚረዷቸው እንዴት ነው?

2. ሕዝቅኤል በኢየሩሳሌም ውድቀት ደስተኞች በነበሩና ኢየሩሳሌምን ለማጥፋት በተባበሩ አሕዛብ ላይ የእግዚአብሔርን የፍርድ መልእክት ተናግሮ ነበር (ሕዝ. 25-32)። እግዚአብሔር በገዛ ሕዝቡ ላይ ቢፈርድም፤ አሕዛብ እውነተኛና ቅን ከሆነው ከእግዚአብሔር ፍርድ ተምረው ንስሐ መግባት ነበረባቸው። ነገር ግን የእግዚአብሔርን ሕዝብ በማጥፋት ተባበሩ ደስም አላቸው። ስለዚህ እግዚአብሔር እንደሚቀጣቸው ተናገረ። እነዚህ ትንቢቶች ከኢየሩሳሌም ውድቀት በኋላ አሕዛብ በውድቀቷ በሚደሰቱበት ጊዜ ወዲያውኑ የተፈጸሙ ናቸው።
3. ሕዝቅኤል ከኢየሩሳሌም ውድቀት በኋላ የእግዚአብሔርን የማበረታቻ መልእክት የሚናገር ሰው ነበር (ሕዝቅኤል 33-48)። እግዚአብሔር ምርኮውን የተጠቀመበት ሕዝቡን ለማጥፋት ሳይሆን ለማጥራት ነበር። የእግዚአብሔር ፍላጎት የአይሁድ ሕዝብ ከእንግዲህ የእርሱን በረከት

አንቀበልም ብለው ተስፋ እንዲቋርጡ አልነበረም። ስለዚህ ሕዝቅኤል ስለ አይሁድ እንደገና መመለስ፣ ከዳዊት ዘር ስለሆነው እውነተኛ እረኛ (ኢየሱስ)፣ አይሁድ እንደገና አንድ ስለሚሆኑበት ሁኔታና ምድራቸው ከኃጢአት ሁሉ ነጽታ በእውነት እግዚአብሔርን እንደሚያመልኩ ይነግራቸዋል።

4ኛ ጥያቄ፡ ሀ) ወንጌልስ እንደዚሁ ፍርድ እንደሚመጣና በረከት እንዳለ የሚያበረታቱ የተስፋ ቃላት ጥምረት የሆነው እንዴት ነው? ለ) ባለፈው ወር በቤተ ክርስቲያንህ ስለ ሰማሃቸው መልእክቶች አስብ። ከእነዚህ መልእክቶች መካከል የፍርድ መልእክት የነበሩት ምን ያህሉ ናቸው? የማበረታቻ መልእክት የነበሩትስ? ሐ) የፍርድን መልእክት ግወጅ ብቻ ሳይሆን የእግዚአብሔርን ሕዝብ ማበረታታትም የሚጠቅመው ለምንድን ነው?

በትንቢተ ሕዝቅኤል ውስጥ የሚገኝ የሥነ መለኮት ትምህርት የትንቢተ ሕዝቅኤል ለመረዳት አስቸጋሪ በመሆኑ ምክንያት ብዙ ክርስቲያኖች ባያጠኑትም እንኳ ሆኖም ግን ጠቃሚ በሆኑ የሥነ መለኮት ትምህርት እውነቶች የተሞላ ነው። ከዚህ በመቀጠል በትንቢተ ሕዝቅኤል ውስጥ የሚገኙ አንዳንድ ጠቃሚ ትምህርቶችን እንመለከታለን፡ -

1. ሕዝቅኤል እግዚአብሔር የሕዝቡንና የቀሩትን አሕዛብ ታሪክ በሙሉ የሚቆጣጠር መሆኑን በማሳየት፡ የእግዚአብሔርን ታላቅነትና ሉዓላዊነት ያስተምራል። በትንቢተ ሕዝቅኤል ውስጥ ከምናገኛቸው እጅግ ጠቃሚና አስፈላጊ ሐረጎች አንዱ፡ - «እኔም እግዚአብሔር እንደሆንሁ ያውቃሉ» የሚለው ነው (ለምሳሌ፡- ሕዝ. 35: 15)። ይህ ሐረግ በመጽሐፉ ውስጥ 70 ጊዜ ያህል ተጠቅሷል። ይህ ሐረግ በአይሁድ ላይ ስለመጣው የእግዚአብሔር ፍርድና የእርሱን ማንነት ተገንዝበው በንስሐ ወደርሱ ስለ መመለሳቸው አስፈላጊነት ለማሳየትና እንዲሁም እግዚአብሔር የሚቀጣቸውን አሕዛብ በሚመለከት አገልግሎት። እግዚአብሔር በአሕዛብ ላይ ያለው የበላይ ተቋጣጣሪነትና እነርሱን መቅጣቱ ሉዓላዊ አምላክ መሆኑን ለእነርሱ በተለይም ለራሱ ሕዝብ ለማሳየት ነው። እግዚአብሔር ወደፊት እስራኤልን እንደሚባርክ የተናገራቸው ትንቢቶች መፈጸማቸው

እንደማይቀርና እርሱም ታላቁ የእስራኤል አምላክ ያህዌ መሆኑን ለሁሉም ለማሳወቅ ነበር።

5ኛ ጥያቄ፡ ሕዝቅኤል 1ን አንብብ። ይህ ራእይ የእግዚአብሔርን ታላቅነት እንዴት ያሳያል?

ትንቢተ ሕዝቅኤል የእግዚአብሔርን ታላቅነትና ኃይል የሚያሳይበት ሌላ መንገድ አለ፤ ይህም፡- ሕዝቅኤል በሚያያቸው ራእዮች አማካይነት ነው። እነዚህ ራእዮች በምልክቶች የተሞሉ ናቸው። ብዙዎቹ ዓይኖች እግዚአብሔር በሰዎች ልብ ውስጥ የተሰወሩትን ነገሮች ሳይቀር፤ የሚፈጸሙትን ነገሮች በሙሉ የማየት ችሎታ እንዳለው የሚያመለክቱ ናቸው። መንኲራኩሮቹ እግዚአብሔር በሁሉም ስፍራ የሚገኝ መሆኑን ያመለክታሉ። እርሱ በተሰፋይቱ ምድር በሚገኘው ቤተ መቅደስ ውስጥ ብቻ የተወሰነ አይደለም፤ ነገር ግን በምርኮ ምድር ከሚኖሩ አይሁድ ጋር ሳይቀር፤ በሁሉም ቦታ ይገኛል። እግዚአብሔር ለሕዝቅኤል በሰጣቸው ራእዮች ውስጥ ያሉ ነገሮች በሙሉ የእግዚአብሔርን ታላቅነት የሚገልጹ ናቸው። እነዚህ ራእዮች እግዚአብሔር ሕያውና ኃይል መሆኑን ለማሳየት ለሕዝቅኤልና ለእስራኤል በሙሉ የተሰጡ ናቸው። እርሱ ሰው እንደሚያውቀው እንደማንኛውም ነገር አይደለም። በሰማይ የሚነግሥ ታላቅ ግርማ ያለው አምላክ ነው። እርሱ ነገሮችን ሁሉ ማለት ሕዝቡን፣ የቀሩትን አሕዛብ ሁሉና፣ የአሁኑን ዘመን ፍርድና እንዲሁም የወደፊትን የአይሁድ መመለስና በረከት ይቈጣጠራል። ስለ ሕዝቡ ሆኖ ያለ ማቋረጥ ይሠራል።

6ኛ ጥያቄ፡ ክርስቲያኖች ይህን እውነት ሊረዱትና ከሕይወታቸው ጋር ሊያዛምዱት የሚያስፈልገው ለምንድን ነው? ይህ እውነት እንዴት እንዳበረታታህ ለማስረዳት አንዳንድ መግለጫዎችን ስጥ።

2. የእግዚአብሔር ክብርና ቅድስና፡- ሕዝቅኤል በራእዩ የእግዚአብሔርን ቅድስና አየ። የእግዚአብሔር የተቀደሰ ሕልውና ምልክት የክብር ደመና ነበር። እንደሚታወሰው፡ በአይሁድ ታሪክ ውስጥ ሁሉ ይህ የክብር ደመና እግዚአብሔር ከሕዝቡ ጋር የመኖሩ ምልክት ነበር። አይሁድ ይህን የክብር ደመና «የሺክናህ ክብር» በማለት ይጠሩታል።

ይህ የክብር ደመና እስራኤላውያን ግብፅን ለቅቀው ሲወጡ ለመጀመሪያ ጊዜ የተገለጠ ሲሆን፤ ለ40 ዓመታት በምድረ በዳ መርቶአቸዋል (ዘጸአት 40:34-38)። ይህ የክብር ደመና በመጀመሪያ የመገናኛውን ድንኳን፤ በኋላ ደግሞ ቤተ መቅደሱ በተሠራ ጊዜ ቤተ መቅደሱን ሞልቶታል (1ኛ ነገሥት 8:10-11)። በትንቢተ ሕዝቅኤል ይህ የክብር ደመና ከቤተ መቅደሱ ተነሥቶ ወደ ምሥራቅ በር በመንቀሳቀስ፤ በመጨረሻ ከተማውን ለቅቆ ሲሄድ እንመለከታለን (ሕዝቅኤል 3ና 10)። ይህ ክብር በመጨረሻ ዘመን መሢሔ እንደገና እስኪመጣ ድረስ ወደ ኢየሩሳሌም አይመለስም (ሕዝቅኤል 43:1-12)።

እግዚአብሔር እስራኤልን ቅዱስ ሕዝቡ እንዲሆኑ አድርጎ ሲመርጣቸው በመካከላቸው ለማደር ፈልጎ ነበር። ቤተ መቅደሱ የእግዚአብሔር ዙፋን በእስራኤላውያን መካከል የመኖሩ ምልክት ሲሆን፤ ደመናው ደግሞ የሕልውናው ምልክት ነበር። በመጨረሻ ግን የሕዝቡ ኃጢአት እግዚአብሔርን ከዚህ ቤተመቅደስ አስወጣው። እግዚአብሔር ሕዝቡ እንደገና እንዲቀደሱና እርሱም በመካከላቸው ያድር ዘንድ በምርኮ ሊቀጣቸው ወሰነ።

7ኛ ጥያቄ፥ ሀ) በአዲስ ኪዳንና በብሉይ ኪዳን የእግዚአብሔር ሕልውና የሚገለጽበት መንገድ የሚለያየውና የሚመሳሰለው እንዴት ነው? ለ) በአዲስ ኪዳን የእግዚአብሔር ክብር ምንድን ነው? ሐ) እግዚአብሔር ዛሬም በመካከላችን ሊያድር የሚፈልገው እንዴት ነው? መ) ንጹሐንና እርሱ ሊያድርብን የምንችል ሰዎች እንሆን ዘንድ እግዚአብሔር ብዙ ጊዜ የሚቀጣን እንዴት ነው?

እግዚአብሔር በአዲስ ኪዳን በውጭ የሚታይ የቤተ መቅደስ ሕንጻን በማደራጀት መጠቀሙን አቁሟል። ሕልውናውንም በክብር ደመና ውስጥ አያሳይም። ይልቁንም የእግዚአብሔር ማደሪያ የእያንዳንዱ አማኝ ልብ ሆኖአል። አማኞች የእግዚአብሔር ቤተ መቅደስ ሆነዋል (1ኛ ቆሮ. 6:19)። በተጨማሪ የአማኞች ማኅበረሰብ ደግሞ የእግዚአብሔር ቤተ መቅደስ ናቸው (1ኛ ቆሮ. 3:16)። እግዚአብሔር ሕዝቡ ቅዱስ

እንዲሆን ይፈልጋል። ስለዚህ ልጆቹ ቅድስናቸውን ይጠብቁ ዘንድ ብዙ ጊዜ ይቀጥቸዋል።

4. ሕዝቅኤል ዘጠና ጊዜ «የሰው ልጅ» ተብሎ ተጠርቷል። እግዚአብሔር ሕዝቅኤልን የጠራበት ተወዳጅ ስም ይህ ነበር። ይህ ማዕረግ በትንቢተ ዳንኤል ውስጥ ያተኮረው በመሢሔ ታላቅነት ላይ ሲሆን (ዳንኤል 7: 13)፤ በትንቢተ ሕዝቅኤል ግን ከእግዚአብሔርና ከመልአክቱ ታላቅነት በተቃራኒ በሕዝቅኤል ድካም ወይም ሰብአዊነት ላይ ያተኮራል። ኢየሱስ ራሱን «የሰው ልጅ» ብሎ ሲጠራ ምን ማለቱ እንደሆነ ምሁራን ዘወትር ይደነቃሉ። በሰብአዊነቱ ላይ አተኩሮ ነበር ወይስ እርሱ በትንቢተ ዳንኤል ውስጥ የተጠቀሰው የሰው ልጅ ፍጻሜ መሆኑ ነው? ምናልባት መልሱ ሁለቱም ሊሆን ይችላል። ኢየሱስ ፍጹም ሰው ነበር። ልክ እንደ እኛ ሥጋና ደም የነበረው ሲሆን፤ ኃጢአት ግን አልነበረበትም። እንዲሁም ከወንጌላት በግልጽ እንደምንመለከተው፤ ኢየሱስ በትንቢተ ዳንኤል የተጠቀሰው መሢሕ መሆኑን ያውቅ ነበር (ለምሳሌ፡- ማቴዎስ 24: 29-31)።

ይህ ሐረግ የቤተ ክርስቲያን መሪዎች ሊያስታውሱትና በሕይወታቸው ሊጠቀሙበት የሚያስፈልግ ነው። የቤተ ክርስቲያን መሪዎች ብዙ ጊዜ ልዩና ታላቅ እንደሆኑና ከፍተኛ ሥልጣን አለን ብለው ያስባሉ። ይሁን እንጂ እኛ የሰው ልጆች ሰብአዊ ፍጡራን ብቻ እንደሆንን ልናስታውስ ያስፈልገናል። አገልግሎታችን ወይም ሰብከታችን ስኬታማ ቢሆንም በእኛ ምክንያት አይደለም፤ ይልቁንም በእኛ ውስጥና በእኛም አማካይነት ሊሠራ በመረጠን በታላቁ አምላክ በእግዚአብሔር ምክንያት ነው። ስለዚህ የምንመካበት አንዳችም ምክንያት ሊኖር አይችልም። ጳውሎስ እንዳለው፡- አንዳንዶቻችን መትከል፤ ሌሎቻችን ደግሞ ማጠጣት እንችላለን፤ የሚያሳድግ ግን ሁልጊዜ እግዚአብሔር ነው (1ኛ ቆሮ. 3: 5-7)።

8ኛ ጥያቄ፤ ሀ) የቤተ ክርስቲያን መሪዎች ብዙ ጊዜ ሊታበዩና ሊኮሩ የሚችሉባቸውን መንገዶች ግለጽ። ለ) ሲታበዩና ሲኮሩ ስለ ራሳቸው የሚረሱት ነገር ምንድን ነው? ሐ) ሲታበዩና ሲኮሩ ስለ እግዚአብሔር የሚረሱት ነገር ምንድን ነው?

መ) «የሰው ልጅ» የሚለው ሐረግ የሚያስተምረው እውነት ለእነርሱ ግስጦንቀቂያ መሆን ያለበት እንዴት ነው?

5. ሕዝቅኤል የሰውን ሕይወት በሚመለከት ግላዊ ኃላፊነት ላይ ትልቅ ትኩረት አድርጎአል። አይሁድ ለሚደርስባቸው ችግር ብዙ ጊዜ ወላጆቻቸውን የመውቀስ ዝንባሌ ነበራቸው። ወላጆች ስለሚሠሩት አንዳንድ ኃጢአት እግዚአብሔር በልጆቻቸው ላይ ቅጣት እንደሚያመጣ ብሉይ ኪዳን የሚያስተምረውን ትምህርት በተሳሳተ መንገድ ተረድተውት ነበር (ለምሳሌ፡- ዘጸአት 20:5-6)። ስለዚህ አይሁዶች በእግዚአብሔር ላይ ኃጢአት ሠርተው ራሳቸውን አይመረምሩም ነበር። እግዚአብሔር ሰውን የሚቀጣውም ሆነ የሚሸልመው ግለሰቡ ከእርሱ ጋር ባለው ግንኙነትና ክፋትን ለመተው በሚያሳየው ፈቃደኝነት መሠረት መሆኑን ለሕዝቅኤል ነገረው። «ኃጢአትን የምትሠራ ነፍስ እርሷ ትሞታለች» (ሕዝ. 18:4)። ወላጆች የሚሠሩት ኃጢአት በልጆቻቸው ላይ የሚያመጣው ተጽዕኖ ቢኖርም፤ እግዚአብሔር አንድን ሰው በወላጆቹ ኃጢአት ምክንያት ገሃነም አያገባውም። ጻድቃን ወላጆች ያሏቸው ልጆችም በወላጆቻቸው ጽድቅ ምክንያት ብቻ ወደ ዘላለም ሕይወት አይሄዱም። ስለዚህ (በእያንዳንዱ ትውልድ ያለ) እያንዳንዱ ሰው ኢየሱስን አምኖ በእግዚአብሔር ፊት የተቀደሰ ሕይወት ለመኖር መወሰን ወይም ኢየሱስን ክዶ ለመኖር መወሰን አለበት።

9ኛ ጥያቄ፡ ሀ) ብዙ ክርስቲያኖች የችግራቸው ምክንያት ወላጆቻቸው ወይም የትምህርት እጦት እንጂ የራሳቸው ኃጢአት እንዳይደለ የሚያስቡበትን መንገዶች ግለጽ። ለ) ብዙ ክርስቲያን ወጣቶች በወላጆቻቸው እምነት ምክንያት በእግዚአብሔር ፊት ተቀባይነት እንዳላቸው አድርገው የሚያስቡባቸውን መንገዶች ግለጽ። ሐ) ሕዝቅኤል 18ን አንብብ። ይህ ምዕራፍ ለእነዚህ ሁለት ችግሮች መልስ የሚሰጠው እንዴት ነው?

6. ስለ መጨረሻው ዘመን የተሰጡ ትምህርቶች፡- ከሕዝቅኤል 33-48 ያለው የመጨረሻው የትንቢተ ሕዝቅኤል ክፍል ስለ መጨረሻው ዘመን የሚናገር ነው። ሕዝቅኤል በዚህ ክፍል የሚተነብየው የይሁዳና

የእስራኤል ሕዝብ እንደገና ስለሚዋሐዱበትና በከነዓን ምድር ስለሚኖሩበት ዘመን ነው። አንድ እረኛም ይኖራቸዋል። እርሱም ጻድቁ መሢሕ ነው። ቤተ መቅደሱ እንደገና ይሠራል። መሥዋዕት በቤተ መቅደሱ ይቀርባል። ምድሪቱም እኩል ትከፋፈላለች። አይሁድ በሙሉ እግዚአብሔርን ያመልካሉ። መሢሐም በመካከላቸው ይኖራል።

እነዚህ ምዕራፎች በመጽሐፍ ቅዱስ ምሁራን ዘንድ ሰፊ ውይይት ያስነሡ ናቸው። እግዚአብሔር በመጨረሻ ዘመን በሚያደርገው ጉዳይ ላይ የተለያዩ ክርስቲያኖች የተለያዩ ግንዛቤ እንዳላቸው የሚታወስ ነው። አንዳንዶች እግዚአብሔር በምድር ላይ የራሱ የሆነ መንግሥት የሚመሠርት ይመስላቸዋል። ኢየሱስ በምድር ላይ ለ1000 ዓመት እንደሚነግሥ ያምናሉ። ሌሎች ደግሞ እነዚህ ትንቢቶች ሁሉ እግዚአብሔር በረከቱን ለሕዝቡ እንደሚመልስ የሚያሳዩ ተምሳሌታዊ መግለጫዎች ናቸው ብለው ያምናሉ። እነዚህ የተለያዩ አመለካከቶች፣ ሰዎች እነዚህን ምዕራፎች የሚተረጉሙባቸውን ሁኔታዎች የሚወስኑ ናቸው። ሕዝቅኤል 33-48 የሚተረጎምባቸው ሁለት ዐበይት መንገዶች አሉ፡-

1. የሕዝቅኤል ቃላት እግዚአብሔር ከሁሉም ዘር በተውጣጡና የራሱ መንፈሳዊ ልጆች በሆኑት ሰዎች መካከል እንደገና እንደሚኖር፣ ኢየሱስ እረኛቸው እንደሚሆንና እውነተኛ አምልኮ እንደሚኖር የሚያሳዩ ተምሳሌታዊ መግለጫዎች ናቸው። የዚህ አመለካከት አራማጆች በአዲስ ኪዳን ውስጥ በግልጽ እንደምናየው፣ እግዚአብሔር በአይሁድና በአሕዛብ መካከል ያለውን የመለያየት ግድግዳ አፍርሶአል ይላሉ (ኤፌሶን 2: 13-16)። ስለዚህ ሕዝቅኤል አይሁድ ወደ ከነዓን ምድር ስለመመለሳቸው፣ በአይሁድና በአሕዛብ መካከል ስላለው ልዩነት መናገሩን ስናይ በተምሳሌታዊ መግለጫነቱ ብቻ ነው ልንረዳው የሚገባን። አሁን እውነተኛው የእግዚአብሔር ቤተ መቅደስ ሕንጻው ሳይሆን ሰዎች መሆናቸውን አዲስ ኪዳን ያስተምራል ይላሉ። በመጨረሻም እግዚአብሔር በሕዝቡ መካከል በእውነት የሚኖርበት መንግሥተ ሰማያት ይሆናል። ስለዚህ ግዙፍ የሆነ ቤተ መቅደስ አያስፈልግም። እንዲሁም ኢየሱስ የመጨረሻው ፍጹም መሥዋዕት ስለሆነ ሌላ የእንስሳ መሥዋዕት አያስፈልግም።

ወደፊት በመሥዋዕትነት የሚቀርቡ የእንስሳ መሥዋዕቶች እንደሚኖሩ መናገር የኢየሱስ ሞት ለሕዝቡ ኃጢአት በቂ አይደለም እንደ ማለት ነው ይላሉ።

2. ሌሎች ደግሞ የሕዝቅኤልን ቃሎች በቀጥታ መውሰድ እንደሚያስፈልግ ይናገራሉ። እነዚህ ቃሎች ተምሳሌታዊ ብቻ ናቸው የምንልበት ምንም መሠረት የለንም። ይህን ማድረግ ማለት ቀጥተኛውንና ተምሳሌታዊውን ነገር በመወሰን በእግዚአብሔር ቃል ላይ ፈራጆች ሆንን ማለት ነው። በዚህ ዓይነት መጽሐፍ ቅዱስን መተርጉም ግምታዊ ሥራ ይሆናል። እግዚአብሔር በቃሉ የሚለው ምን እንደሆነ መገመት ማለት ነው። ስለዚህ እነዚህ ክርስቲያኖች እግዚአብሔር ለእስራኤል ሕዝብ የተለየ የወደፊት ዕቅድ እንዳለው ይናገራሉ። መሢሔም ማለት ኢየሱስ ክርስቶስ በኢየሩሳሌም ላይ ይነግሣል ይላሉ። አይሁድ ቤተ መቅደሳቸውን የአምልኮ ስፍራ አድርገው እንደገና ይገነባሉ። መሥዋዕቶች የሚቀርቡት ለተለየ ዓላማ በመሆኑ ነው። የኃጢአት ይቅርታን ለማግኘት የሚቀርቡ ሳይሆኑ፣ በመስቀል ላይ የቀረበውን የኢየሱስ ክርስቶስን መሥዋዕት የሚያስታውሱ መታሰቢያዎች ይሆናሉ።

ክርስቲያኖች በእነዚህ ዝርዝር ጉዳዮችና በአፈጻጸማቸው ላይ ልዩነት ቢያሳዩም፣ ሁሉም ኢየሱስ ክርስቶስ እንደሚመለስ ያምናሉ። እግዚአብሔር እነዚህን ትንቢቶች እንደሚፈጽም ሙሉ እምነት አለን። ክርስቶስ በጽድቅ የሚነግሥበትን ዘመን አሻግረን ልንመለከትና ተስፋ ልናደርግ እንችላለን። ክርስቲያኖች በዚህ ፍትሕ በጉደለው ከፋ ዓለም ውስጥ በምንኖርበት ጊዜ ተስፋ የሚሰጠን ይህ ነው። ይህ ዓይኖቻችንን በዚህ ዓለም ሳይሆን በዘለዓለማዊነት ነገሮች ላይ እንድናሳርፍ ይረዳናል።

10ኛ ጥያቄ፡ ፊልጵስዩስ 3:20፤ ቂላስይስ 3:1-6፤ 2ኛ ቆሮንቶስ 4:16-5:10 አንብብ።

ሀ) ክርስቲያን የየትኛው አገር ዜጋ ነው? ለ) የኢየሱስ ክርስቶስን ዳግም ምፅአት ማሳሰል በአስተሳሰባችንና በአኗኗራችን ላይ ተጽዕኖ ሊያሳድር የሚገባው እንዴት ነው? ሐ) ብዙ ክርስቲያኖች የኢየሱስ ክርስቶስን ዳግም ምጽአት እንደሚጠባበቁ ቢናገሩም ይህ አኗኗራቸው

የማይለወጠው ለምንድን ነው? መ) ኢየሱስ አንድ ቀን እንደሚመለስ እያሰብን ብንኖር የሚጠቅመው ለምንድን ነው?

2ኛ ቀን:-

ሕዝቅኤል 1-3

11ኛ ጥያቄ፥ 2ኛ ጴጥሮስ 3፡1-13 አንብብ። ሀ) ብዙ ሰዎች ኢየሱስ ክርስቶስ እንደተናገረው ስላልተመለሰ ምን ብለው ያስባሉ? ለ) እስካሁን ያልተመለሰው ለምንድን ነው? እግዚአብሔር ምን እየጠበቀ ነው? ሐ) አንድ ቀን ምድርና ሰማይ ምን ይሆናሉ? መ) ክርስቲያኖች ያንን ታሪካዊ ድርጊት በሚመለከት መኖር ያለባቸው እንዴት ነው?

እግዚአብሔር የምሕረትና የፍቅር አምላክ ነው። የደገንነት ተስፋ ያገኙት በዚህ እውነት ምክንያት ብቻ መሆኑን ስለሚያውቁ ይህ እውነት ለክርስቲያኖች ታላቅ ማበረታቻ ነው። እግዚአብሔር የምሕረትና የፍቅር አምላክ ስለሆነ ሰዎች ንስሐ እንዲገቡና እንዳይጠፉ ብዙ ጊዜ ፍርዱን ያዘገያል። የሚያሳዝነው ግን ሰዎች የእግዚአብሔርን ፍቅር ያለ አግባብ በመተርጉም ባደረጉት ኃጢአት ምክንያት ወዲያውኑ ስለማይፈርድባቸው እግዚአብሔር ጨርሶ የማይፈርድ መሆኑን ማሰብ መጀመራቸው ነው። ስለዚህ የእግዚአብሔር ፍቅርና ምሕረት ሰዎችን ወደ ንስሐ ከመምራት ይልቅ ፍርድን ባለመፍራት በኃጢአት እንዲኖሩ አድርጎአቸዋል።

12ኛ ጥያቄ፥ ሀ) ይህንን ዓይነት ተመሳሳይ ዝንባሌ በሰዎች ሕይወት ውስጥ ያየኸው እንዴት ነው? ለ) ክርስቲያኖች እግዚአብሔር የፍቅርና የምሕረት አምላክ ብቻ ሳይሆን፥ የቁጣ፥ የጽድቅና የፍርድ አምላክ ጭምር መሆኑን ማስታወሳቸው የሚጠቅመው ለምንድን ነው?

በሕዝቅኤል ዘመን በነበሩ አይሁድ ሕይወት የተፈጸመው ነገር ይህ ነበር። አይሁድ በኃጢአታቸው ምክንያት እንደሚፈረድባቸው ለብዙ ዘመናት በእግዚአብሔር ነቢያት በኩል ማስጠንቀቂያ ሲደርሳቸው ኖረዋል። እግዚአብሔር መሐሪ ስለሆነ ሕዝቡ ንስሐ እንዲገቡና እንዳይፈረድባቸው ሲል በሕዝቡ ላይ ወዲያውኑ አልፈረደም። ይህ ግን ከሕዝቡ በኩል ከፍተኛ ድፍረትን አስከተለ። በኃጢአታቸው ምክንያት

ከቶ እንደማይፈረድባቸው ይመስላቸው ነበር። ከዚህ የተነሣ ኃጢአታቸው እጅግ እየተባባሰ ሄደ። ከኃጢአታቸው ንስሐ ለመግባት የነበራቸው ፈቃደኝነትም እየቀነሰ መጣ።

ስለዚህ እግዚአብሔር ሕዝቅኤልን ጠራና ቅዱስ የሆነው ራእይን ሰጠው። በዚህም ራእይ እግዚአብሔር ደካማ አምላክ ሳይሆን ሕዝቡን ስለ ኃጢአታቸው ሊቀጣ የተዘጋጀ ቅዱስ አምላክ እንደሆነ ለሕዝቅኤል አሳይቷል። የእግዚአብሔር የምሕረት ዘመን አልቆ የፍርድ ዘመን ከመጀመሩ በፊት ከነበሩ የእግዚአብሔር ቃል አቀባዮች አንዱ ሕዝቅኤል ነበር።

13ኛ ጥያቄ፡ ሕዝቅኤል 1-3 አንብብ። ሀ) ሕዝቅኤል ያየውን የእግዚአብሔር ራእይ ግለጽ። ለ. በዚህ ራእይ ውስጥ ያሉት አንዳንድ ምልክቶች ትርጉም ምን ይመስልሃል?

1. የእግዚአብሔር ራእይና የሕዝቅኤል ጥሪ (ሕዝቅኤል 1-3)

እንደ ነቢዩ ኢሳይያስ ሁሉ፡ የሕዝቅኤል የነቢይነት ጥሪ የተጀመረው በእግዚአብሔር ራእይ ነበር። ኢሳይያስ ያየው ራእይ ያተኮረው በእግዚአብሔር ታላቅነትና ክብር ላይ ሲሆን፡ የሕዝቅኤል ራእይ ደግሞ በእግዚአብሔር ዙሪያ ባሉ ነገሮች ላይ ያተኮረ ነበር። ሕዝቅኤል በራእዩ አራት ዐበይት ነገሮችን አይቶአል።

ሀ. አራቱ እንስሶች (ሕዝቅኤል 1:4-9)። እነዚህ አራት እንስሶች ኪሩቤል ተብለው የሚጠሩ የእግዚአብሔር መላእክት ነበሩ (ሕዝቅኤል 10:1)። የተሰጣቸው ኃላፊነት እግዚአብሔርንና ዙፋኑን ማጀብና ክብሩን መጠበቅ ነው። ስለ እነዚህ አራት ፍጥረታት የተሰጠው ገለጣ እጅግ ሰፊና ዝርዝር አሳብ የያዘ ነበር። (ቊጥር አራት የፍጹምነትና የምሉእነት መግለጫ ነው)። እነዚህ አራት ፍጥረታት እያንዳንዳቸው አራት ራሶችና አራት ከንፎች ነበሯቸው። የእያንዳንዳቸው አራት ራሶች የእግዚአብሔርን ፍጥረት ይወክሉ ነበር። አንዱ ራስ የፍጥረታት ሁሉ ገዥ የሆነውን ሰውን፡ ሌላው ከዱር እንስሳት ሁሉ ኃይለኛና ብርቱ የሆነውን አንበሳን፡ ሌላው ከአዕዋፋት ሁሉ ጠንካራና ኃይለኛ የሆነውን ንስርን ሲመስል የመጨረሻው ደግሞ ከቤት እንስሳት ሁሉ ኃይለኛ

የሆነውን በሬን ይመስል ነበር። (ለተመሳሳይ ገለጻ ራእይ 4:7 ተመልከት።)

ለ. የሠረገላው አራት መንኲራኩሮች፡- እነዚህን መንኲራኩሮች ልዩ የሚያደርጋቸው ነገር አቅጣጫቸውን ሳይለውጡ በፈለጉት አቅጣጫ ለመዞር እንዲችሉ በመንኲራኩሮ ውስጥ ሌላ መንኲራኩሮ መኖሩ ነው። እነዚህ መንኲራኩሮች ዓይኖች ምልተውባቸው ነበር። እነዚህ ሁለት እውነቶች በምሳሌ የሚገልጹት የእግዚአብሔር ዙፋንና ሕልውና በአንድ ጊዜ በሁሉ ቦታ መሆኑንና ሁሉንም ነገር ለማየት እንደሚችል ነበር።

ሐ. ከመንኲራኩሮቹ በላይ ያለው ሰፊ ስፍራ

መ. «የሰውን ልጅ የሚመስል» ወይም እግዚአብሔር ራሱ የተቀመጠበት ዙፋን፡- ሕዝቅኤል እግዚአብሔር ምን እንደሚመስል ላለመግለጥ ከፍተኛ ጥንቃቄ አድርጓል። መልኩንና የከበበውን የክብር ነጻብራቅን ብቻ በአጭሩ ይገልጻል።

ሕዝቅኤል ላየው ለዚህ ታላቅ ራእይ የሰጠው ምላሽ በአምልኮና እግዚአብሔርን በመፍራት በግንባሩ መውደቅ ብቻ ነበር።

ሕዝቅኤል እግዚአብሔርን ካየ በኋላ ከእግዚአብሔር ጥሪ ተቀበለ። እግዚአብሔርም እርሱን መስማትና ንስሐ መግባት አሻፈረኝ ወዳለ ዓመፀኛ ሕዝብ እንደሚልከው ለሕዝቅኤል ይነግረዋል። እነርሱን እንዳይመስልና እንዳይፈራቸውም ያስጠነቅቀዋል። ከዚያም ይበላው ዘንድ የመጽሐፍ ጥቅልል ሰጠው። የመጽሐፉ ጥቅልል የእግዚአብሔር ቃል ስለነበረ እንደ ማር ይጣፍጥ ነበር። የመጽሐፉ ጥቅልል ሕዝቅኤል ለሕዝቡ መናገር ያለበትን የትንቢት ቃላት የያዘ ነበር። ሕዝቅኤል በጥቅልሉ ላይ በነበረው ጽሑፍና ስለ ሕዝቡ ኃጢአተኝነት ባገኘው አዲስ ግንዛቤ በመንፈሱ ተቈጣ፤ ተማረረም። ከመጠን በላይ ከመመስጦ የተነሣ ለማንም ሰው ሳይናገር ሰባት ቀን ተቀመጠ።

14ኛ ጥያቄ፡ የእግዚአብሔርን ቃል በተገቢው መንገድ መረዳት በሕይወታችን ውስጥ ይህን የመሰለ ምላሽ መፍጠር ያለበት በምን መንገድ ነው?

ከሰባት ቀናት በኋላ እግዚአብሔር እንደገና ለሕዝቅኤል ተናገረ፤ የሕዝቡ «ጠባቂ»ም አደረገው። ጠባቂ በአንዲት ከተማ ከፍተኛ ስፍራ ላይ በመቀመጥ የጠላትን መምጣት በከተማ ውስጥ ለሚገኙ ሰዎች የሚናገር ነበር። ጠባቂ እንደ መሆኑ መጠን የሕዝቅኤል ኃላፊነት ከፍተኛ እንደሆነ እግዚአብሔር አስጠነቀቀው። የእግዚአብሔርን የተግዛጽና የፍርድ መልእክት ለክፉው ሰውና ከመንገዱ ለመመለስ ለሚያመነታው ወይም የመኮብለል አሳብ ለሚፈታተነው ጻድቅ ሰው ንስሐ እንዲገባ የሚያበረታታ ቃል መናገር ነበረበት። ሕዝቅኤል ይህን መልእክት ለማስተላለፍ ባይፈቅድ፥ ክፉው ወይም ከእግዚአብሔር ፊቱን የመለሰው ጻድቅ ሰው ስለ ራሱ ኃጢአት በጥፋተኛነት የሚጠየቅ ቢሆንም፥ ሕዝቅኤልም ይህን ሰው ባለማስጠንቀቁ ተጠያቂ ይሆን ነበር። ሕዝቅኤል የማስጠንቀቂያ መልእክቱን መናገር የነበረበት በክፉት ለሚመላለሰው ሕዝብ ብቻ ሳይሆን፥ እያንዳንዱ ሰው በግል ለሚፈጽመው ማንኛውም ተግባር ተጠያቂ መሆኑን ጭምር ነበር።

15ኛ ጥያቄ፡ ሀ) ይህ ትምህርት በአሁኑ ጊዜ ወንጌል ላለን ለእኛ ብርቱ ማስጠንቀቂያ የሚሆነው እንዴት ነው? ለ) ዛሬ ይህን ትምህርት በቤተ ክርስቲያንህ የሚገኙ ሰዎች የጥበቃ ኃላፊነት እንዳለባቸው ለማስተማር ልትጠቀምበት የምትችልባቸው መንገዶች ምንድን ናቸው?

ኢየሩሳሌም ከስድስት ዓመት በኋላ በባቢሎን እጅ እስከወደቀችበት ጊዜ ድረስ፥ ሕዝቅኤል ለሕዝቡ የሚሆን ግልጽ ከእግዚአብሔር መልእክት ካልተቀበለ በቀር ለመናገር አልቻለም ነበር (ሕዝቅኤል 24:27፤ 33:22)።

3ኛ ቀን፡- ሕዝቅኤል 4-12

ምክንያታዊ የሚመስሉና በሌሎች ሰዎች ዘንድ ተቀባይነት የሚናፈቸውን ነገሮች ማድረግ ቀላል ነው። ዳሩ ግን ሰዎች እንግዳ አድርገው የሚቁጥሩትንና በእኛ ላይ እንዲሳለቁ የሚያደርጋቸውን ነገር ማድረግ የበለጠ አስቸጋሪ ነው። ይሁን እንጂ ክርስቲያኖች እንደ መሆናችን መጠን ሌሎች ሰዎች እንዲያፈዙብንና እንዲስቁብን የሚጋብዝ ነገር ቢሆንም እንኳ ለእግዚአብሔር በመታዘዝ ለመኖር መወሰን አለብን።

16ኛ ጥያቄ፡ ሀ) ክርስቲያኖች ከሚያደርጓቸውና ክርስቲያን ያልሆኑ ሰዎች እንግዳና አስቂኝ አድርገው ከሚያስቧቸው ነገሮች አንዳንዶቹ ምንድን ናቸው? ለ) ብዙ ክርስቲያኖች ክርስቲያን ያልሆኑ ሰዎች እንዳይስቁባቸውና እንዳያፈዙባቸው በመፍራት ባሕርያቸውን የሚለውጡት ወይም የሚደብቁት ለምንድን ነው?

ከማንኛውም ሌላ ነቢይ ይበልጥ ሕዝቅኤል ትንቢቶቹን ባልተለመዱ መንገዶች አቅርቧል። እነዚህ አቀራረቦች ለእኛ እንግዳ ናቸው። ዳሩ ግን እግዚአብሔር እነዚህ መልእክቶች እንግዳ በሆነ መንገድ እንዲቀርቡ ያደረገው ሰዎች ለሕዝቅኤልና ለመልእክቱ ልዩ ትኩረት እንዲሰጡ ለማበረታታት እንደነበር ጥርጥር የለውም። እነዚህን ነገሮች ግድረግ ፈጽሞ ያልተለመዱ ተግባራትን መፈጸም ቢሆንም ሕዝቅኤል እግዚአብሔርን ለመታዘዝ ፈቃደኛ ነበር።

17ኛ ጥያቄ፡ ሕዝቅኤል 4-12 አንብብ። ሀ) ሕዝቅኤል ያደረጋቸውን የተለያዩ ተምሳሌታዊ ተግባራት ዘርዝር። የእያንዳንዱ ተምሳሌታዊ ተግባር ትርጉም ምን ይመስልሃል? ለ) ሕዝቅኤል በዚህ ክፍል የተናገራቸውን ትንቢቶች በአጭሩ አቅርብ።

1. በጡብ አማካይነት የተካሄደው ተምሳሌታዊ ድርጊት (ሕዝቅኤል 4፡1-3)፡- የኢየሩሳሌም ከተማን ሥዕል በጡብ ላይ እንዲሥል እግዚአብሔር ለሕዝቅኤል ነገረው። በዚያ የጡብ ሥዕል ዙፊያ የከተማይቱን መከበብ የሚያሳዩ ትንንሽ ነገሮች እንዲያስቀምጥ ታዘዘ ነበር። ቀጥሎ ሕዝቅኤል የብረት ምጣድ ወስዶ በእርሱና በጡብ በሠራት ከተማ መካከል ምጣዱን ማስቀመጥ ነበረበት። ይህ ሁሉ የኢየሩሳሌም ከተማ በባቢሎን ጦር እንደምትወረርና እንደምትያዝዝ ልክ የብረት ምጣዳ እንደማይሰበር ሁሉ ወረራውንም ሊሰብር ወይም ሊያሸንፍ የሚችል አንዳችም ነገር እንደሌለ የሚያመለክት ነበር። ሕዝቅኤል እግዚአብሔርን ወክሎ በኢየሩሳሌም ላይ የሚመጣው ጦርነት ከጌታ እንደሆነ ለማሳየት ከተማይቱን በዚያ መልኩ መከበብ ነበረበት።

2. በጉድኑ የመተኛቱና በድርቅ ጊዜ ምግብ የመብላቱ ተምሳሌታዊ ድርጊት (ሕዝቅኤል 4:4-17)፡- ሕዝቅኤል በአንድ ጉድኑ ለ390 ቀናት፤ በሌላው ጉድኑ ደግሞ ለ40 ቀናት ተኛ። ሕዝቅኤል በአንድ ጉድኑ 390 ቀናት በመተኛት የእስራኤልን ሕዝብ ኃጢአትና ዓመፅ ርዝመት በተምሳሌታዊ ድርጊት አሳየ። ለ40 ቀናት በአንድ ጉድኑ በመተኛት ደግሞ የይሁዳን ኃጢአትና ዓመፅ አሳየ። የቀጥሮቹን ተምሳሌታዊ ድርጊቶች በሚመለከት ምሁራን የተለያየ አስተሳሰብ አላቸው። 390 ቀናት የጣዖት አምልኮ በእስራኤል መንግሥት ውስጥ ከተጀመረበት ከሰሎሞን ጊዜ አንሥቶ ኢየሩሳሌም እስከተደመሰሰችበት ጊዜ ድረስ ያለውን የ390 ዓመታት ርዝመት የሚያሳይ ሊሆን ይችላል። 40 ቀናት ደግሞ ከፋና ኃጢአተኛ ንጉሥ የነበረው ምናሴ ንስሐ ከመግባቱ በፊት የነበሩትን 40 የዓመፅ ዓመታት የሚያሳይ ነው ሊባል ይችላል።

ጥቂት ምግብ እንዲበላና ጥቂት ውኃ እንዲጠጣ እግዚአብሔር ለሕዝቅኤል የነገረው ኢየሩሳሌም በወረራ በምትያዝበት ጊዜ በከተማው ውስጥ ራብ እንደሚኖርና በቂ ምግብና ውኃ እንደማይገኝ ለማሳየት ነበር። እንዲሁም ምግቡን ለማብሰል የሰውን እዳሪ እንደማገድ እንዲጠቀም እግዚአብሔር ሕዝቅኤልን አዝዞት ነበር። ይህ ግን ሕዝቅኤልን በሃይማኖታዊ ሥርዓት ርኩስ የሚያደርገው ነገር ስለነበር አጉረመረመ። ስለዚህ የከብት እበት እንዲጠቀም እግዚአብሔር ፈቀደለት። ይህም የሚያሳየው፡- ኢየሩሳሌም በወረራ በምትያዝበት ጊዜ ሁኔታዎች እጅግ የከፉ ከመሆናቸው የተነሣ ለማገድነት የሚያገለግል እንጨትም ሆነ የማንኛውም እንስሳ እበት እንደማይገኝና ስለዚህም ሰዎች የራሳቸውን እዳሪ ለማገድነት ለመጠቀም እንደሚገደዱ ነው።

3. የሕዝቅኤል ጠጉር ተምሳሌታዊ ድርጊት (ሕዝቅኤል 5)፡- በአይሁድ ዘንድ ጠጉርን መላጩት ትልቅ ሐፍረት ነበር። ስለዚህ ብዙ ጊዜ ረጃጅም ጠጉርና ጢም ነበራቸው። ዳሩ ግን ሰዎች ወደ ምርኮ በሚወሰዱበት ጊዜ በማራኪዎቻቸው አማካይነት ራሳቸው ሙልጭ ተደርጎ ይላጩ ነበር። ስለዚህ ምርኮን በተምሳሌታዊ መግለጫነት ለማስረዳት፤ ጠጉሩንና ጢሙን እንዲላጩ እግዚአብሔር ሕዝቅኤልን አዘዘው። ጠጉሩንም በትክክል ሦስት ቦታ እንዲከፍል አዘዘው። የጠጉሩን ሢሶ በሠራው የሸክላ ከተማ ቅርጽ ውስጥ እንዲያቃጥል

አዘዘው። ይህ የሚያመለክተው፡- የኢየሩሳሌም ከተማ በምትያዝበት ጊዜ በሚፈጠረው ራብ፣ ችግርና መቅሠፍት ምክንያት የሕዝቡ ሢሶ በኢየሩሳሌም ከተማ ውስጥ እንደሚሞት ነበር። ሕዝቅኤል ሁለተኛውን የጠጉሩን ሢሶ ደግሞ በሰይፍ እንዲቋራጠው ታዝዞ ነበር። ይህ ደግሞ የሚያመለክተው ከኢየሩሳሌም ሕዝብ ሢሶው ከከተማው ውጭ ከባቢሎናውያን ጋር በሚደረግ ጦርነት እንደሚሞት ነበር። የመጨረሻውን የጠጉሩን ሢሶ በነፋስ ላይ እንዲበትነው ታዝዞ ነበር። ይህም የኢየሩሳሌም ሕዝብ በአሕዛብ መካከል እንደ ጠጉር እንደሚበተኑ የሚያሳይ ነበር። ዳሩ ግን ሕዝቅኤል ከጠጉሩ ጥቂቱን ደግሞ በመጉናጸፊያው ውስጥ ሸሽጎ እንዲያስቀምጥ ታዝዞ ነበር። ይህም እግዚአብሔር በጸጋው ሁልጊዜ እንዳይጠፋ የሚጠብቃቸው ቅሬታዎች እንዳሉት የሚያሳይ ነበር። እነርሱም ከጠቅላላ የአይሁድ ሕዝብ ብዛት ጋር ሲነጻጸር በቀጥር ጥቂት ናቸው።

4. በእስራኤል ተራሮች ላይ የተነገረ ትንቢት (ሕዝቅኤል 6)፡- በዚያን ዘመን፣ ብዙውን ጊዜ አይሁድ የሐሰት አማልክትን ወይም ጣዖታትን በኮረብታዎችና በተራራዎች ላይ ያመልኩ ነበር። ስለዚህ እግዚአብሔር የጣዖት ማምለኪያ ስፍራዎችና ጣዖት አምላኪዎች እንደሚደመሱ ተናገረ። የጣዖታቱ መደምሰስ ብቻ ሳይሆን ሊያመልካቸው የሚችል ማንም አይኖርም። ከንቱና የማይጠቅሙ ሆነው በእግዚአብሔር ይሸነፋሉ።

5. የኢየሩሳሌምና በእርሰዋም የሚቀሩ ሰዎች ጥፋት እርግጠኛ ስለ መሆኑ የተሰጠ ትንቢት (ሕዝቅኤል 7)፡- ሕዝቅኤል እንደገና ሕዝቡ የጦርነት ሰለባ በመሆን በችግር፣ በራብና በመቅሠፍት፣ በአሕዛብ መካከል በመበተን፣ በተለያዩ መንገዶች እንደሚቀጡ ተነበዩ።

6. በቤተ መቅደስ ውስጥ ስለሚፈጸም የጣዖት አምልኮ የተሰጠ ራእይ (ሕዝቅኤል 8-9)፡- እግዚአብሔር ሕዝቅኤልን በራእይ ከባቢሎን ወደ ኢየሩሳሌም ቤተ መቅደስ መለሰው። በዚያም በቤተ መቅደስ ውስጥ የሚፈጸም የተለያየ የጣዖት አምልኮን አሳየው። ይህም በሕዝቡ ላይ የሚመጣው የእግዚአብሔር ፍርድ እርግጠኛ እንዲሆን ያደረገው ጸያፍ ተግባር ነበር።

ሀ. ቀናተኛነትን ያነሣ የነበረው ጣዖት (የተቀረጸ ምስል)፡- ይህ የተቀረጸ ምስል የሚገኘው በቤተ መቅደሱ ውጫዊ ክፍል ነበር። ይህ ጣዖት ኢየሱስ ከሠላሳ ዓመታት በፊት ያስወገደው ዓይነት፣ የከነዓናውያን የልምላሜ አምላክ የነበረችው የአስታርት ምስል ሳይሆን አይቀርም (2ኛ ነገሥት 23:6)።

ለ. የተንቀሳቃሾችና የርኩሳን አራዊት የሌሎችም አማልክት ምስሎች፡- እነዚህ በቤተ መቅደሱ ውስጠኛ ክፍል ግድግዳ ላይ የተሳሉ ነበሩ። እነዚህ ከግብፃውያን የጣዖት አምልኮ የተቀዱ ሳይሆኑ አይቀሩም። በእነዚህ ጣዖታት ወይም የተቀረጹ ምስሎች ፊት ለፊት ሐሰተኞች አማልክትን በሥውር ያመልኩ የነበሩ ሰባዎቹ ሽማግሌዎች ነበሩ። እነርሱም የይሁዳ የፖለቲካ መሪዎች ነበሩ።

ሐ. ተሙዝ የተባለው ጣዖት፡- ይህ የባቢሎናውያን የወላድነት አምላክ ነበር። ይህንን ጣዖት በተለይ የሚያመልኩት ሴቶች ነበሩ። እነዚህ ሴቶች በየዓመቱ ዝናብ በሚያቆምበት ጊዜ ዕፀዋት እንደሚደርቁና በዝናም ወራት እንደገና እንደሚለመሙ፣ ይህ ጣዖትም ሕይወትን የመስጠትና ወላድ የማድረግ ችሎታ አለው ብለው ያምኑ ነበር። ጣዖቱ የሚገኘው በቤተ መቅደሱ ውስጠኛ ክፍል ነበር።

መ. ፀሐይ አምላኪዎች፡- በጥንት ዘመን ቤተ መቅደሶች የሚመለከቱት ወደ ምሥራቅ አቅጣጫ ነበር። እነዚህ ሰዎች (ምናልባት ካህናት ሳይሆኑ አይቀሩም) በቤተ መቅደሱ ውስጠኛ ክፍል ነበሩ። እውነተኛውን አምልኮ ለሚገባው አምላክ ጀርባቸውን ሰጥተው ፀሐይን ያመልኩ ነበር።

እነዚህ ከላይ የተመለከትናቸው አራት ነገሮች በይሁዳ እውነተኛው አምላክ እንዲመለከበት በተሠራው ቤተ መቅደስ ውስጥ እንኳ የጣዖት አምልኮ ተስፋፍቶ እንደነበር የሚያስገነዝቡ ጥቂት ምሳሌዎች ናቸው። እግዚአብሔር በእስራኤል ላይ ለመፍረድ የወሰነው በዚህ ምክንያት ነበር። እግዚአብሔር በጣዖት አምላኪዎች ላይ እንደሚፈርድ ለማሳየት ከሰሜን የመጡ ሰድስት ቀሣፊ መላእክትን ለሕዝቅኤል አሳየው። መላእክቱን የጣዖት አምላኪዎችን እንዲያጠፉ ይመራቸው የነበረ አንድ በፍታ (ሐር) የለበሰ ሰውም ነበር። እነዚህ መላእክት የባቢሎንን ሠራዊት የሚያመለክቱ

ነበሩ። እግዚአብሔር እርሱን የተከተሉትንና በቤተ መቅደሱ ውስጥ በሚደረገው የጣዖት አምልኮ የሚያለቅሱትን ሰዎች ለይቶ አወጣ። በግምባራቸው ላይ «ታው» የሚል የዕብራውያን ምልክት አደረገ። የ «ታው» ቅርጽ ከመስቀል ቅርጽ ጋር ተመሳሳይ መሆኑ የሚያስገርም ነገር ነው። መላእክቱ በቤተ መቅደስ ውስጥ ጣዖትን ያመልኩ ከነበሩ ሰዎች ጀምረው በከተማው ውስጥ የሚገኙትን ጣዖት አምላኪዎችን በሙሉ ገደሉ። እንደገና እግዚአብሔር በጣዖት አምልኮ ላይ ከፍተኛ ጥላቻ እንደነበረውና ኃጢአትን በመጥላት እርሱን በማይከተሉ ሁሉ ላይ እንደሚፈርድ የሚያሳይ ራእይ እንደሆነ ማስታወስ በጣም አስፈላጊ ነው።

18ኛ ጥያቄ፡ ሀ) እግዚአብሔር የሐሰት አምልኮን ይጠላል ይቀጣልም ከሚለው አባባል ምን ትምህርት እንማራለን? ለ) የእግዚአብሔር ሕዝብ ለሐሰት አምልኮ ሊሰጡት ስለሚገባ ምላሽና በአምልኮአቸው ንጹሐን ሆነው ለመጽናት ስለሚያደርጉት ውሳኔ ምን እንማራለን?

7. የእግዚአብሔር ክብር ቤተ መቅደሱን ለቆ መሄዱን የሚመለከት ራእይ (ሕዝቅኤል 10)፡- እግዚአብሔር እጅግ ታጋሽ ቢሆንም እንኳ ከኃጢአት ጋር ለዘላለም ሊኖር አለመቻሉ ግልጽ ነው። በውሸት እናመልክሃለን የሚሉትን ትቶ «በእውነትና በመንፈስ» ወደሚያመልኩት ወደ ሌሎች የሚሄድበት ጊዜ አለ። እግዚአብሔር ከ400 ዓመታት በላይ የተመለከበትን ቤተ መቅደስ ትቶ መሄዱን በማሳየት፡ ሕዝቅኤል ስለ እግዚአብሔር መጀመሪያ ባየው ራእይ ውስጥ የነበረው የእግዚአብሔር ክብር ከቤተ መቅደሱ እንደተለየ እንዲገነዘብ ተደረገ። በሰሎሞን ጊዜ የእግዚአብሔር ክብር በቤተ መቅደሱ ላይ ወርዶ ነበር (1ኛ ነገሥት 8)። በዚህ ጊዜ ግን በቤተ መቅደሱ ውስጥ ግልጽ የሆነ የጣዖት አምልኮ ስለተጀመረ የእግዚአብሔር ክብር ቤተ መቅደሱን ትቶ ሄደ። የእግዚአብሔር ክብር ለቆ የሄደበትን የተለያዩ ደረጃዎች ተመልከት። በመጀመሪያ፡ ሕዝቅኤል የእግዚአብሔርን ክብር አየ (ሕዝቅኤል 8:4)። በሁለተኛ ደረጃ፡ የእግዚአብሔር ክብር በቅድስት ቅዱሳን ከነበረበት ከኪሩቤል ተነሥቶ የቤተ መቅደሱ መግቢያ ወደሆነው መድረክ ሄደ (ሕዝቅኤል 9:3)። በሦስተኛ ደረጃ፡ የእግዚአብሔር ክብር ወደ ቤተ መቅደሱ የምሥራቅ በር ሄደ (ሕዝቅኤል 10:19)። በመጨረሻ፡

የእግዚአብሔር ክብር ከከተማው ወጥቶ ከኢየሩሳሌም በስተምሥራቅ በኩል ባለው የደብረ ዘይት ተራራ ላይ ቆመ (ሕዝቅኤል 11:23)። እግዚአብሔር ሕዝቡ ኃጢአታቸውን ተገንዝበው በንስሐ እንደሚመለሱ ተስፋ አድርጎ በየስፍራው ይቆም የነበረ ይመስላል። ሕዝቡ ግን በንስሐ ሊመለሱ ከቶ ስላልቻሉ እግዚአብሔር ቤተ መቅደሱንና ከተማውን ትቶ ሄደ። አሁን ቤተ መቅደሱ የእግዚአብሔር የቅጣት መሣሪያዎች በሆኑት በባቢሎናውያን የሚጠፋበት መንገድ ተከፈተ ማለት ነው።

19ኛ ጥያቄ፡ ሀ) እግዚአብሔር ዛሬ ቤተ ክርስቲያንን የሚተውበት ጊዜ መቼ ነው? ለ) ለእግዚአብሔር ያለን አምልኮ ንጹሕና በእግዚአብሔር ዘንድ ተቀባይነት ያለው መሆኑን እንድናረጋግጥ ይህ ማስጠንቀቂያ ሊሆንን የሚገባው እንዴት ነው?

8. በእስራኤል መሪዎች ላይ የተነገረው የፍርድ ትንቢት (ሕዝቅኤል 11:1-5)፡- እነዚህ መሪዎችና ሐሰተኞች ነቢያት ሕዝቡ ከምርኮ ወደ ኢየሩሳሌም በቅርብ ጊዜ እንደሚመለሱና ከተማይቱን እንደገና እንደሚሠሯት ቢናገሩም፤ ሕዝቅኤል ሕዝቡ በውኃ ድስት ውስጥ የተጣደና ከሥሩም እሳት የሚነድበት ሥጋ ዓይነት እንደሆኑ ተናግሯል። እሳቱ የባቢሎን ሠራዊት ሲሆን፤ ድስቱ ደግሞ ኢየሩሳሌም ነበረች። መሪዎች ደግሞ በሚገባ ተቀቅለው ለመብል እንደተዘጋጁ የሥጋ ተራጮች ነበሩ። እግዚአብሔር የጠራቸው ሕዝቡን በጽድቅ መንገድ እንዲመሩ ነበር። እነርሱ ግን በእግዚአብሔር ላይ ዓመፁ፤ ስለዚህ ይገደላሉ ወይም ይማረካሉ። እነዚህ መሪዎች ለእግዚአብሔር ሕግጋት ከመታዘዝ ይልቅ በዙሪያቸው ያሉ አሕዛብ የሚያደርጓቸውን ነገሮች ይፈጽሙ ነበር።

20ኛ ጥያቄ፡ ዛሬ የቤተ ክርስቲያን መሪዎች ወይም አባላት ለእግዚአብሔር ሕግጋት ከመታዘዝ ይልቅ በአካባቢያቸው የሚገኙትን ሰዎች ልምድ መከተል የሚቀላቸው እንዴት ነው? ይህ ሲፈጸም ያየኸው እንዴት እንደሆነ ለማሳየት አንዳንድ መግለጫዎችን ስጥ።

9. ስለ ቅሬታዎች መመለስ የተነገረ ትንቢት (ሕዝቅኤል 11:16-25)፡- አብዛኛው ሕዝብ እግዚአብሔርን የረሳና የተወ ቢሆንም እንኳ

እግዚአብሔርን በታማኝነት የሚያመልኩ ቅሬታዎች ነበሩ። ለሐሰተኞች አማልክት አክብሮት አንሰጥም ያሉ ኤርምያስ፣ ሕዝቅኤልና ሌሎችም ነበሩ። እግዚአብሔር የመረጣቸውን ሕዝቡን ሙሉ በሙሉ እንደማያጠፋ ቃል ገብቶ ነበር። ይልቁንም ለእርሱ ታማኝ የሆኑትን ወደ ምድራቸው ለመመለስ ተስፋ ሰጥቶ ነበር። አንድ ቀን ጣዖትን ለማምለክ ያላቸውን ፍላጎት ከልባቸው ያስወግዳል። እግዚአብሔር የሥጋን ልብ ወይም ለእርሱ ለመታዘዝ ሙሉ ፍላጎት ያለውን ልብ እንደሚሰጣቸው ቃል ገባ። አዎ፣ ያ እግዚአብሔር ዛሬም ቢሆን የሥጋ ልብን ለእኛም ይሰጠናል።

21ኛ ጥያቄ፡ ልብህ እንዴት ነው? ለጥቂት ጊዜ ራስህን መርምር። ልብህን እንደ ድንጋይ ያጠነከረውን የተሠወረ ኃጢአት እንዲገልጽህ እግዚአብሔርን ጠይቅ። እግዚአብሔር ዛሬ እውነተኛ ልብን እንዲሰጥህ ለምነው።

10. የምርኮ ተምሳሌታዊ መግለጫ (ሕዝቅኤል 12)፡- ምርኮው የማይቀር መሆኑን ለማሳየት ሕዝቅኤል በየቀኑ እክቱን (ጓዙን) እየጠቀለለ በትከሻው ተሸክሞ ይሄድ ነበር። ቀኑ ሲመሽ ግድግዳውን ነድሎ ባበጀው ቀዳዳ በቀስታ ቤቱን ትቶ ይሄድ ነበር። ይህ በምርኮ ለነበሩት አይሁዳውያን የኢየሩሳሌም መደምሰስ የማይቀር እርግጠኛ ነገር መሆኑን የሚያሳይ ምልክት ነበር። ሕዝቅኤል ከቤቱ ለማምለጥ እንደሞከረ ሕዝቡ ከኢየሩሳሌም ለማምለጥ ይሞክራሉ (ለምሳሌ፡- 2ኛ ነገሥት 25:4-7)። ሆኖም ግን በስደተኝነት ተማርከው ወደ ግዙት ይሄዳሉ።

ሕዝቅኤል የራብ ጊዜ እንጀራውን በፍርሃትና በመንቀጥቀጥ እንዲበላ ተነግሮት ነበር። ይህም በከተማዋ ይኖሩ የነበሩ ሰዎች ይሁዳ ስትጠፋና የባቢሎን ሠራዊት እየተመመ ሲመጣ የሚደርስባቸውን ታላቅ ፍርሃት ለማሳየት ነበር።

22ኛ ጥያቄ፡ ከእነዚህ ምዕራፎች ውስጥ እግዚአብሔርን በመፍራት ስለ መኖር የሚናገሩ አንዳንድ መንፈሳዊ መመሪያዎችን ዘርዝር።

4ኛ ቀን፡ - ሕዝቅኤል 13-17

ለቤተ ክርስቲያን ከመንግሥትና ከሌሎች ሃይማኖቶች ከሚመጣባት ስደት ይልቅ እጅግ አደገኛው ነገር በውስጥ የሚነሡ የሐሰተኞች አስተማሪዎች ጉዳይ ነው። ራሳቸውን የእግዚአብሔር ልጆች አድርገው ስለሚያቀርቡ ወይም ስለሚያስመስሉ ሐሰተኞች አስተማሪዎችን እውነተኛ ፈሪሁ እግዚአብሔር ከሞላባቸው መሪዎች መለየት ብዙ ጊዜ አስቸጋሪ ነው። ብዙ ጊዜ የእግዚአብሔርን ቃል የሚለውጡት በጣም መጠነኛ በሆነ መንገድ ስለሆነና በእግዚአብሔርም ስም እንደሚናገሩ ስለሚያስመስሉ ብዙ ሕዝብን ወደ ክፋት ሊያስኮበልሉ የሚችሉ ናቸው።

23ኛ ጥያቄ፡ ይህ ነገር በቤተ ክርስቲያን ወይም በሌላ ሰው ቤተ ክርስቲያን ሊፈጸም ያየኸው እንዴት ነው?

ሐሰተኞች ነቢያት የእውነተኞች ነቢያት ቀንደኛ ጠላቶች ነበሩ። ኤርምያስ ከእነርሱ ጋር እንዴት ግብግብ መግጠም እንደነበረበት ተመልክተናል። ሕዝቅኤልም እንደዚሁ ግብግብ መግጠም ነበረበት። ስለዚህ እግዚአብሔር በሐሰተኞች ነቢያት ላይ እንደሚፈርድ ተናገረ።

24ኛ ጥያቄ፡ ሕዝቅኤል 13-17 አንብብ። ሀ) በዚህ ክፍል ውስጥ ያሉትን ዐበይት ትንቢቶች ጥቀስ። ለ) ትንቢትን ለማስተላለፍ ያገለገሉትን የተለያዩ የአነጋገር ዘይቤዎች ዘርዝር።

1. በሐሰተኞች ነቢያት ላይ የተነገሩ ትንቢቶች (ሕዝቅኤል 13)፡- ሐሰተኞች ነቢያት መንፈሳዊ ቅጥርቻቸውን ለመጠገን ከሰዎች ጋር ከመሥራት ይልቅ ለራሳቸው ጥቅም ይሠሩ ነበር። የተሳሳተ መረጃ በመስጠት፣ ሰዎች ንስሐ ለመግባትና ወደ እግዚአብሔር ለመመለስ ባላቸው ችሎታ ላይ እንቅፋት ያኖራሉ። መንፈሳዊ ለመምሰል በሚያደርጉት ሙከራ፣ በውጭ ሲታይ ያማረ ሆኖ ውስጡ ግን በቆሻሻ እንደተሞላ ኖራ እንደተቀባ ግድግዳ ነበሩ። የጦርነቱ ዝናብ በእነርሱ ላይ በመጣ ጊዜ፣ መልካም ይመስሉ የነበሩ የሐሰት መልእክቶቻቸው ታጥበው ይወሰዱና ክፋታቸው በሙሉ በሕዝቡ ሁሉ ዘንድ የታወቀ ይሆን ነበር። እግዚአብሔር በአሁኑ ጊዜ ያሉትን ሐሰተኞች ነቢያት በመጨረሻ እንደሚያጠፋቸው ሁሉ፣ የዚያ ዘመን

ሐሰተኞች ነቢያትንም እንደሚያጠፉ ቃል ገብቶ ነበር። የሚያሳዝነው አብዛኛዎቹ እስራኤላውያን የሐሰተኞች ነቢያትን መልእክት መከተላቸው ሲሆን፤ ዛሬም ብዙ ክርስቲያኖች የሐሰት ትምህርት አስተማሪዎችን ይከተላሉ።

2. በጣዖት አምላኪዎች ላይ የተነገረ ትንቢት (ሕዝቅኤል 14:1-11)፡- የጣዖት አምልኮ በብዙ የተለያዩ መልኮች ይገለጻል። ዛፍን ወይም ድንጋይን ወይም አንድ ሌላ ጣዖትን ማምለክ ብቻ ሳይሆን፤ ስለ እግዚአብሔር ወይም ስለ ሃይማኖት የሚቀርብ ማንኛውም የተሳሳተ አስተሳሰብ ነው። ስለ እግዚአብሔር የተሳሳተ አስተሳሰብ ካለን፤ ጣዖትን እያመለክን ነው ማለት ነው። አይሁድ ጣዖታትን በግልጽ ማምለክ ብቻ ሳይሆን፤ በልባቸው ውስጥ ጣዖታትን አኑረው ነበር (14:3)። ሕዝቅኤል ጣዖት አምላኪዎችን ንስሐ እንዲገቡ ያስጠነቅቃቸዋል። ከጣዖት አምልኮ ፊታቸውን ከመለሱ፤ እግዚአብሔር ለጸሎታቸው መልስ እንደሚሰጥ ቃል ገባላቸው።

3. በይሁዳ ላይ የመጣው ፍርድ የሚያመልጡት ዓይነት አይደለም፡- (ሕዝቅኤል 14:12-23)፡- በይሁዳ ላይ የፍርድ ቀን መጥቶ ነበር። ይህም ፍርድ ለማምለጥ የሚቻል አልነበረም። ለሕዝቡ ጸሎት እንዳያደርግ እግዚአብሔር ኤርምያስን እንደከለከለው ተመልከተናል። አሁን በትንቢተ ሕዝቅኤል እግዚአብሔር ስለ ጽድቃቸው የታወቁ ሦስት ሰዎችን በመጥቀስ የጻድቅ ሰው ጸሎት እንኳ በኢየሩሳሌም ይኖሩ ስለነበሩ አይሁዳውያን ነፃ መውጣትን ወይም ከጥፋት ማምለጥን እንደማያስገኝላቸው ያስረዳል። የኖሳ ጽድቅ በዚያ ክፉ ዘመን ከጥፋት ውኃ ያመልጥ ዘንድ ረድቶታል። ዳንኤልም በጽድቁ ምክንያት ከአንበሶች ጉድጓድ አምልጧል። ይህም በወቅቱ በባቢሎን ውስጥ ይኖር ስለነበረውና በአይሁድ መካከል በጽድቁ ስለታወቀው ነቢይ የሚናገር ይመስላል። ኢዮብ እጅግ ቢፈተንም እግዚአብሔርን አልሰደበም። እነዚህ ሦስት ሰዎች በወቅቱ በኢየሩሳሌም ውስጥ ቢኖሩ እንኳ ለአይሁድ ዕርዳታ ለማድረግ አይችሉም። የራሳቸውን ሕይወት ለማዳን ቢችሉም፤ ከተማይቱንና የቀረውን ሕዝብ ለማዳን ስለማይችሉ፤ አይሁድን ባለማመናቸው ምክንያት እግዚአብሔር እንደሚያጠፋቸው ተናገረ። በዱር እንሰሳ፤ በሰይፍ፤ በመቅሠፍት፤

በራብ አለቁ። የእግዚአብሔርን ታማኝነት ለማረጋገጥ ጥቂቶቹ ብቻ በሕይወት ቀሩ።

25ኛ ጥያቄ፡ የአንድ ሰው ጽድቅ ለሌላው ሰው ደኅንነትን ለማስገኘት ስላለው ብቃት ይህ ክፍል ምን ያስተምረናል?

4. ኢየሩሳሌም ለእግዚአብሔር የማትጠቅም ወይን (ሕዝቅኤል 15)፡- በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ በእግዚአብሔርና በሕዝቡ መካከል ስላሉ ግንኙነቶች ከሚገልጡ ዐበይት ምሳሌዎች አንዱ ስለ ወይን ተክል የቀረበ ምሳሌ ነው (ለምሳሌ፡- ዮሐንስ 15)። እግዚአብሔር ወይን የተከለው ፍሬ እንዲያፈራ ቢሆንም፤ በወይን የተመሰለችው ይሁዳ ግን ፍሬ አልሰጠችም ነበር። ከንቱና የማትጠቅም ሆና ነበር። የወይን ግንድ ለልብስ መስቀያ ወይም ለማገዶ እስከማያገለግል ድረስ ደካማ እንደሆነ ሁሉ፤ ይሁዳም ሙሉ በሙሉ ለእግዚአብሔር የማትጠቅም ከንቱ ሆና ነበር። ስለዚህ ልትጠፋ ይገባት ነበር። ከባቢሎን ጋር ከሚደረግ አንድ የጦርነት እሳት ልታመልጥ ትችል ይሆናል (597 ዓ.ዓ.)፤ ነገር ግን ሌላ እሳት ፍጹም ያጠፋታል (586 ዓ.ዓ.)።
5. የአመንዝራዬቱ የኢየሩሳሌም ምሳሌ (ሕዝቅኤል 16)፡- አይሁድ ከአባቶቻቸው በወረሱት ነገር ታብየው ነበር። የአብርሃም ልጆች ነበሩ፤ ከተማቸውም የዳዊት ከተማ ነበረች። እግዚአብሔር ግን እውነተኛውን ርስታቸውን በሥራቸው አሳያቸው። ኢየሩሳሌም ከከነዓናዊ አባትና ከኬጢያዊት እናት እንደተወለደችና እንዳልተፈለገች ልጅ ተደርጋ እንደተገለጸች እንመለከታለን። ከብዙ ጊዜ በፊት ኢየሩሳሌም የአሞራውያንና የኬጢያውያን ምድር ነበረች። ዳዊት በወረራ የያዛት ነበረች። ኢየሩሳሌም ልክ ተወልዶ ወደ ውጭ ከተጣለ ልጅ ጋር ተመስላ ቀርባለች። እግዚአብሔር ግን በምሕረቱ ወደዳት፤ መረጣት፤ አጠባት፤ ምግብና ልብስ ሰጥቶ እንድታድግ ተንከባከባት። ልክ እንደ ልዕልት እግዚአብሔር በረከቱን አትረፍር። ሰጣት። አንድ ባል ለሚስቱ ቃል ኪዳን እንደሚገባ፤ እግዚአብሔር ከኢየሩሳሌም ጋር ቃል ኪዳን አደረገ። ባይወልዳትም እንኳ ልጁ አድርጎ የወሰዳት ኢየሩሳሌም ግን ባደገች ጊዜ በእግዚአብሔር ላይ ዓመፀች። ጣዖታትን በማምለክና ከአሕዛብ መንግሥት ጋር ቃል ኪዳን በማድረግ አመንዝራ ሆነች። በዚህ ክፍል

ውስጥ ሰዶም ተብላ እንደተጠራችው እንደ እኅቷ ሰማርያ ሆነች። ስለዚህ እግዚአብሔር ሰማርያን (እስራኤልን) እንደቀጣ ሁሉ፥ አመንዝራዋን ኢየሩሳሌምንም ይቀጣል። እግዚአብሔር የተናገረው ፍጹም እንደሚያጠፋት ሳይሆን፥ አንድ ቀን ከኢየሩሳሌም ጋር የዘላለም ቃል ኪዳን በማድረግ ኃጢአቷን ፍጹም ይቅር እንደሚል ነው። በዚያን ጊዜ ኢየሩሳሌምና ይሁዳ ለእግዚአብሔር ታማኞች ይሆናሉ።

26ኛ ጥያቄ፡ ሀ) ቤተ ክርስቲያን ዛሬ በእግዚአብሔር ፊት አመንዝራ ልትሆን የምትችለው እንዴት ነው? መግለጫዎችን ዘርዘር። ለ) ቤተ ክርስቲያን ንጽሕት የክርስቶስ መሽሪት ትሆን ዘንድ እንዴት ማድረግ ትችላለህ?

6. የሁለቱ ንስሮችና የዝግባው ዛፍ ምሳሌ (ሕዝቅኤል 17)፡- በዚህ ምሳሌ ውስጥ ታላቁ ንስር ባቢሎን፥ ሁለተኛው ንስር ግብፅ፥ ሊባኖስ ኢየሩሳሌም ሲሆን፥ የዝግባው ዛፍ ደግሞ በዳዊት የዘር ግንድ ውስጥ የነበሩትን ነገሥታት የሚያመለክት ነበር። ባቢሎን ወደ ኢየሩሳሌም በመሄድ የዛፉን ቀንበጥ ቀንጥቦ ወደ ባቢሎን ወሰደው። ይህ በምርኮ የተወሰደውን ንጉሥ ኢዮአኪንን የሚያመለክት ነበር። ሁለተኛው ዛፍ ንጉሥ ሴዴቅያስ ነበር። እርሱ በሥልጣን ያደገ ንጉሥ ሲሆን ቅርንጫፎቹ ተስፋፍተው ሁለተኛው ንስር ወደሆነው ወደ ግብፅ ለእርዳታ እጆቹን ዘረጋ። ይህ ንጉሥ ሴዴቅያስ ከባቢሎን ጋር ያደረገውን ስምምነት በመጣስ የተደረገ ነበር። ስለዚህ እግዚአብሔር ንጉሥ ሴዴቅያስን የምሥራቅ ነፋስ በተባሉት በባቢሎን ኃይላት ሊያጠፋው ወሰነ። ዳሩ ግን አንድ ቀን እግዚአብሔር ከዳዊት ቤት የሆነ ሌላ ቅርንጫፍ ያስነሣል። ታላቅ ዛፍ ከመሆኑ የተነሣ ብዙ ሰዎች በቅርንጫፎቹ ሥር ያርፋሉ። ከማንኛቸውም ዛፎች ሁሉ የሚበልጥ ነው፤ ይህም ማለት ከአሕዛብ መንግሥታት ሁሉ በላይ ነው ማለት ነው። የመጨረሻው ዛፍ ስለ መሢሔ የተነገረ ትንቢት ነው። መሢሔ የዳዊት ልጅና የዓለም ሁሉ ንጉሥ የሆነው ኢየሱስ ክርስቶስ ነው።

27ኛ ጥያቄ፡ በእነዚህ ምዕራፎች ውስጥ የተካተቱትን ጠቃሚ መንፈሳዊ እውነቶች ዘርዘር።

5ኛ ቀን፡ -

የዚህን ሳምንት ትምህርት ከልስና ለሳምንታዊ ስብሰባ ዝግጅት ይረዳህ ዘንድ የውይይት ጥያቄዎችን ተመልከት።

ሳምንታዊ የስብሰባ ጊዜ

1. ሳምንታዊ የአምልኮ ጊዜ

2. የጸሎት ጊዜ

3. የትምህርቱ ክለሳ

4. ውይይት

ሀ. 1) እግዚአብሔር በኢየሩሳሌም ላይ ፍርድን ያመጣው ለምን ነበር?

2) እግዚአብሔር ዛሬ ክርስቲያኖችን የሚቀጣው ለምንድን ነው?

3) እግዚአብሔር በአማኞችና በማያምኑ ሰዎች ላይ ስለሚያመጣው ቅጣትና ፍርድ ከትንቢተ ሕዝቅኤል ምን ልንማር እንችላለን?

ለ. 1) ትንቢተ ሕዝቅኤል የተጻፈባቸው ምክንያቶች ምን ነበሩ? 2)

ወንጌል ደግሞ የፍርድ ቃል እንዲሁም የማጽናኛና የማበረታቻ በረከት ጥምር የሆነው እንዴት ነው? 3) በቤተ ክርስቲያን ውስጥ ብዙ ጊዜ የሚሰጠው መልእክት የፍርድ ነው ወይስ የበረከት? 4) እነዚህን ሁለት ዓይነት መልእክቶች በሚዛናዊነት ማስተማር የሚያስፈልገው ለምንድን ነው?

ሐ. 1) ሕዝቅኤል የእግዚአብሔር ክብር በቤተ መቅደስ ውስጥ ምን

ሆኖ አሳየ? 2) በብሉይና በአዲስ ኪዳን የተገለጠው የእግዚአብሔር መገኘትና ክብር ተመሳሳይነት ወይም ልዩነት ምንድን ነው? 3) ዛሬ የእግዚአብሔር ክብር ያረፈው በየት ነው? 4) ያ የእግዚአብሔር ክብር እንዴት ይታያል? 5) ዛሬ የእግዚአብሔርን ክብር ከቤተ ክርስቲያን ተለይቶ እንዲሄድ የሚያደርገው ምንድን ነው?

መ. 1) ሕዝቅኤል ስለ እግዚአብሔር ያየውን ራእይ ግለጽ። የአንዳንዶቹን ምልክቶች ፍች ስጥ። 2) ከሕዝቅኤል 1-3 ስለ እግዚአብሔር ምን እንማራለን?

ሠ. 1) ሕዝቅኤል መልእክቱን ለማወጅ ከተጠቀመባቸው ገቢራዊ ተውኔቶች ምሳሌዎች አንዳንዶቹን ጥቀስ። ምን ማለት እንደሆነ አብራራ። 2) እነዚህን እንግዳ ነገሮች እንዲያደርግ እግዚአብሔር ሕዝቅኤልን የጠየቀው ለምን ይመስልሃል? ረ. እግዚአብሔር ልናደርገው የማንፈቅደውን ነገር እንድናደርግ ቢጠይቀንም ለእግዚአብሔር ስለ መታዘዝ ከሕዝቅኤል ሕይወት ምን ልንማር እንችላለን?

ሰ. 1) ኢየሩሳሌም አመንዝራ የነበረችው በምን መንገድ ነበር? 2) ቤተ ክርስቲያን በዘመናችን መንፈሳዊ አመንዝራ ለመሆን የምትችለው እንዴት ነው? 3) ይህ ሲሆን አይተሃልን? መግለጫ ስጥ። 4) የክርስቶስ መሽራ የሆነችው ቤተ ክርስቲያን በእግዚአብሔር ፊት ንጽሕት ሆና እንድትቆይ የቤተ ክርስቲያን መሪዎች ማድረግ ስለሚችሉት ነገር ተወያዩ።

5. ጸሎት።